

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. ~ Broj 42

Ljubljana,
20 oktobra
1932

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 - Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Putevi uzgoja naše omladine

Prateći razvoj ljudskoga roda za-
pažamo kao činjenicu nagonu tež-
nju čoveka za većim ljudskim zajedni-
cama. U većim zajednicama život je
sigurniji, udobniji, lepši. Jedan od
stupnjeva tog istorijskog razvoja jesu
nacionalna ujedinjenja, a najviši je čove-
čansko. I dok se u magli oertavaju
oblici najvišeg zadatka ljudskoga dru-
štva što se pokušava na ostvarenju
Društva naroda, dok su se nemačka
plemena davno već spojila u moćnu
germansku zajednicu, dotle slovenska
tek ulaze u prvu fazu ovog istorijskog
razvoja.

Nakon vekovnih napora došlo je
do delimičnog ujedinjenja Slovenskog
Juga. Istorija ne pozna skokova, i sva-
ki prisilni skok nezrelog naroda na-
pred ili nazad, pre ili kasnije nemi-
novno se sveti. To treba da pamtim
naročito mi, Sloveni, jer smo po svo-
joj duši najširokogrudniji, najpospob-
niji da se prvi stopimo u opću čove-
čansku zajednicu. Ali ne treba da se
damo zavesti našom duševnošću, i ko-
risteći iskustvo i zakone povesti, tre-
ba da se otresemo ružičastih, utopi-
stičkih za sada, vizija i da pognemo
najbližem zadatku — slovenskom uje-
dinjenju.

Hoću da naglasim, da je pozna-
vanje slovenske povesti, buđenje lju-
bavi i vežbanje volje k slovenskom
ujedinjenju, prvi i glavni zadatak vas-
pitanja naše omladine.

I kad se uzgoj omladine povede
tim putem, onda će se postići i drugi
važni zadatak svakoga uzgoja — stva-
ranje aktivnog duha idealizma i hu-
maniteta, koji treba da istisne današ-
nji skeptični materijalizam i uskogru-
dni egoizam. Slovenskom duhu je u
mnogome oprečan zapadno evropski.
Savremena pedagogija nastoji, n. pr.
da od omladinaca izgradi pre svega
moćnu jedinicu za održavanje samoga
sebe, pa onda čoveka sposobna za održa-
vanje porodice i napokon korisnog
člana društva. I taj, na prvi pogled
prirodni red, u kojem je »ja« na pr-
vom mestu, a društvo na poslednjem,
krije u sebi opasnosti od izgrađivanja
ličnosti. Dočim povest Slovenstva pot-
crtava to svojstvo slovenske duše, ko-
je joj daje snagu da se smelo baca u
borbu za opće ljudske, čovečanske
ideale, grešeći često u tome prema
vlastitoj naciji, bacajući na milost i
nemilost sudbine i pored razvijenog
smisla za porodični život svoje mile
porodice, zaboravljajući često i svoje
»ja«. To svojstvo slovenskog duha tre-
ba uzimati u obzir kod uzgoja naše
mladeži. Naš idealizam treba uvek da
nadvlada u našem duhu nama tuđi
materijalizam.

Lakše ćemo postići gore istaknute
ciljeve, ako im pridružimo i treći ve-
oma važni zadatak uzgoja, a to je apo-
litičnost. To ne znači da ćemo odga-
jati u političkom pogledu nezna-
lice. Naprotiv, upoznavaćemo mladež od
ranijih godina (proširujući to znanje
koncentričnim krugovima prema dobi
starosti) sa političkim naukama, ali
vazda u vezi s istorijom ljudskih na-
pora za bolji život, zadržavajući se
najviše na takvim momentima i lično-
stima povesti, koji najbolje dokazuju
kako napredak i sreća čovečanstva ne
ovise toliko o ovim ili onim političkim
grupacijama koliko o moralnom nivou
društva, naročito socijalnih prvaka.

Naš se slovenski duh i shvatanje
bitno razlikuju od svakoga drugoga,
zato treba da se kod nas izgradi i
društveni pravac vaspitanja. Naš nasta-
vni program treba pre svega da je ju-
goslovenski i slovenski. Petar Veliki,
pored svih svojih zasluga izvođenja
Rusije k oknu zapadno evropske civi-
lizacije, pogrešio je u brzini toga raz-
voja, te najmoćnija grana slovenskoga
naroda, ne dočekavši potpuno izgra-
diti svoga slovenskog moralnog d i b i,
bila je silom utiskivana u tuđe, tom
duhu materijalne forme. Taj neprir-
odni skok krvavo se sveti danas celoj
Rusiji, a dosta osetno i ostalom svetu.
Manimo se skokova! Manimo se div-
ljenja pred neboderima i mašinama
Evrope i Amerike! Primajući tehničke
napretke tuđeg sveta, učestvujući i
sami u tom napretku, sačuvajmo i ja-
čajmo pre svega naš čisto slovenski
idealni duh, pa onda smo sigurni i s
malim mašinirijama odueti prvenstvo
sveta. A to prvenstvo nećemo nikada
staviti u službu šovinizma, već ćemo

ga baciti u odbranu ideala slovenskog
i ljudskog bratstva.

Nije nam teško izgraditi svoj pro-
gram uzgoja, jer se osnov tog progra-
ma već rodio i razvio u bratskoj Če-
škoslovačkoj. I ove godine IX sveso-
kolski slet u Pragu pokazao je veli-
čanstvenu sliku onoga što može da
učini slovenska misao. Značajno je, da
su prvi primeri u povesti sveta toliko
ogromnog ispoljavanja jedinstva duha,
jedinstva volje k izgrađivanju nove
bolje budućnosti, pokazali baš Slove-
ni, koji su tek u zori svojeg života.
Ta divna slika treba da bude samo
deo onog ideala što će ga još stvoriti
naša slovenska sokolska misao u bu-
dućnosti Slovenstva i ljudskoga roda.
Sve gore istaknute zadatke vaspitanja
naše omladine sadrži u sebi sokolski
sistem. To se vidi i iz sokolskih lozin-
ki: Ko Sloven — taj Soko; Sloboda,
jednakost, bratstvo; apolitičnost, koja
se također naglašava u svakom sokol-
skom delovanju. I sokolska lozinka
današnjice: Ko Sloven — taj Soko, na-
kon vekova što će prohujuati u slož-
nom večno mladom bratskom radu,
pretvoriće se u lozinku: Ko čovek —
taj Soko. Može li ko predbaciti Sokol-
stvu, da mu nedostaju elementi ideal-
nog vaspitanja čisto slovenskog i op-
će čovečanskog? Dva do sada nespo-
jiva pravca neznabožacke antičke kul-
ture i hrišćanstva s njegovim asketiz-
mom i samoodricanjem harmonično
spaja Sokolstvo u svojem uzgoju omla-
dine, koja po sokolskim težnjama tre-
ba da u divnoj lepoti zdravog tela
nosi još lepšu, još divniju dušu, što
se s ljubavlju stapa u bratskoj zajed-
nici.

Tiršev sokolski rad treba da nam
lebdí pred očima, jer je to iskustvom
dokazan najzdraviji, najpravičniji put,
jer je to slovenski put. Svaka osnov-
na škola treba da je ujedno i sokol-
ski dom. Uza svaku srednju, stručnu
i visoku školu treba podići sokolane.
Svaki nastavnik treba da je oporban
Soko. Sve naše misli, svu našu delat-
nost, sav naš život, mi, stariji, treba
da posvetimo sokolskom radu pa on-
da će kroz jedno pokoljenje već naša
omladina ne samo znati pravo ocenjivati
naše slovenske velike proslasti,
već će dati i svoje nove, još veće.

Svi za jednoga, jedan za sve! Na-
pred, napred, ni koraka natrag!

I mi smo već jednom nogom na
tom putu. Osnivanje našeg Ministar-
stva za fizičko vaspitanje to potvrđuje.
Samo taj pridev »fizičko« dokaz
je još o nepolitičkom shvatanju nede-
glednih vidika Sokolstva. Ali Sokol-
stvo je još mlado. Sledeći korak na
našem putu izbrisaće se pridev »fizi-
čko« i spojiće se možda dva Ministar-
stva — prosvete i fizičkog vaspitanja
— u jedno ministarstvo narodnog uz-
goja. Dotle će se već izgraditi jedini
sokolski uzgojni sistem. Ne bojmo se
za budućnost naše omladine, jer mi
imamo Sokolstvo! U sokolskom radu,
to znači u slovenskom, čovečanskom
uzgajanju omladine leži srećnija bu-
dućnost naroda. Ma da je svaki put
k idealu posut trnjem, mi moramo tim
putem! I ni veliki ni mali Srebrnici
neće nas okrenuti s toga puta. Ići će-
mo tim putem ne tražeći na njemu za
sebe lično »Ni koristi, ni slave!« Pa
ćemo shvatiti onu Uajldovu (Wilde)
reč: »Mladost sve zna«. Mi pak doda-
jemo: »I hoće i može«.

Zakliktaće jednom naš Soko raši-
renih krila moćnim, radosnim, brat-
skim pozdravom svih Slovena celome
svetu!

Vjačeslav VI. Baračinski —
Lasinjski Sjeničak.

Smučarski takmičarski red

Upravo ovih dana izišao je iz
štampe »Smučarski takmičarski red«.
Knjižica se naručuje kod načelnikstva
Saveza SKJ u Ljubljani, Narodni dom,
uz cenu od 5 Din po komadu; s pošta-
rinom 6 Din. — Po nekoliko primera-
ka knjižice poslano je i župskim izve-
stiocima kao i načelnicima društava,
kod kojih mogu također da ga nabave
sva brata i sestre.

Zbor župskih načelnika i načelnica Saveza SKJ

Učesnici zbora župskih načelnika i načelnica, održanog u Beogradu 16 X 1932

U nedelju 16 o. m. održan je u
Beogradu u prostorijama Saveza SKJ
zbor župskih načelnika i načelnica, na
kome su bile zastupane gotovo sve so-
kolske župe. Od strane uprave Saveza
SKJ na zboru su bili prisutni potstare-
šine Saveza brat E. Gangl i brat Đ.
Paunković, savezni tajnik brat A. Bro-
zović, savezni ekonom brat B. Živko-
vić te načelnik ruskog Sokolstva u Ju-
goslaviji brat Kambulin.

U 9 sati pre podne potstarešina
Saveza brat Gangl pozdravlja prisutne
i predstavlja župskim načelnicima i na-
čelnicama novog saveznog načelnika
brata M. Ambrozića i novog zamenika
saveznog načelnika brata J. Jerasa. Za
objoju veli, da u sokolskim redovima
nisu nipošto nova lica već stari pro-
kušani sokolski radnici, koji već odav-
no i stalno rade u sokolskim redovima,
i koji su već bili na raznim odgovornim
položajima. Uveren je, da će objoju i
dalje raditi držeći se samo velikih so-
kolskih načela i da će sve svoje sile
uložiti na korist, procvat i dobrobit
Sokolstva. Pozdravljajući novog saveznog
načelnika, seća se ujedno i dosa-
dašnjeg, brata Bajželja, koji je morao
da se povuče s tog položaja radi bole-
sti. Drži, da govori u ime svih prisut-
nih, kad bratu Bajželju oduje puno pri-
znanje i hvala za njegov poštovan
rad. Želi nadalje, da bi zbor doneo
plodonosne zaključke, koji će biti od
koristi za buduću rad Saveza SKJ.

Nato uzima reč novi načelnik Sa-
veza brat Miroslav Ambrozić, koji po-
zdravlja učesnike zbora i zahvalivši
im se na punom odazivu veli, da je
ovim sazvaio svoje najbliže saradnike,
načelnike i načelnice župa, da s njima

utanači program budućeg rada, a uje-
dno da od njih izravno čuje, da li uživa
njihovo poverenje ili ne, jer drži, da
na tom poverenju u prvom redu ima
da počiva čitav rad kao i detaljan raz-
voj toga rada. U nastavku svog go-
vora brat Ambrozić izložio je svoje
osnovne poglede na tehnički rad u So-
kolstvu, kao i organizaciju toga rada
naročito glede njegove provedbe u so-
kolskim župama. Sve što je izneo u
svom stručno obrađenom planu nije
bila kritika dosadašnjeg rada, već se
je jasno videlo, da taj plan provejava
težnjama da bi se kroćilo dalje k još
boljem i sigurnijem. Najglavnije teži-
šte čitavoga rada polaže on u same so-
kolske župe, od kojih mora da dolazi
i inicijativa. On će raditi na tome, da
se u župama koncentrišu najbolje sile,
ali će paziti i na to da se pri tome sa-
čuvaju tradicije starih temelja, koje
su potrebne za pravilan rad. Da bi se
omogućio pun razvoj ovog pravi-
nog rada, ima u vidu da, uvažujući razne
prilike u pojedinim župama, isti orga-
nizira na taj način, da bi više poje-
dinih župa imalo po potrebi i zajedničko
tehničko vodstvo. Daljnji pak korak u
njegovim nastojanjima je da se reorga-
nizira savezni tehnički odbor. U tom
pogledu on je već učinio jednu pro-
menu, koju je tražila praktičnost same
organizacije. Tako se je uspešnom po-
kazala i specijalizacija pojedinih ot-
seka saveznog tehničkog odbora. Teh-
nički odbor Saveza uvek će nastojati,
da tehnički uzgojni rad u Sokolstvu
kroću napred po najboljim načelima pa
će u tom radu primenjivati i sve naj-
modernije tekovine telovežbe. Savezne
prednjačke škole također će se reorga-

nizirati na praktičnijoj osnovi, jer je
mišljenja, da treba župama dati što ja-
čeg razmaha u njihovom radu. Oerta-
va nadalje svoje poglede na potreban
odnos s vojskom, školom i sportom.
Pri koncu je obrazložio, kako treba da
se izvede savezna priredba u narednoj
godini, naime pokrajinski slet u Ljub-
ljani, koji će se prirediti u proslavu
70 godišnjice osnivanja prvog sokol-
skog društva u našoj zemlji, kao i s tim
sletom spojene međusletska takmiče-
nja.

Nakon toga podela se stvarna op-
sežna debata, u kojoj su govorili mno-
gi učesnici zbora.

Po debati zbor je saglasno izrazio
puno poverenje načelniku bratu Am-
broziću.

Nato su referirali o opsegu među-
sletskih saveznih takmičenja u 1933
godini brat Trček, član saveznog teh-
ničkog odbora i sestra Skalarjeva, sa-
vezna načelnica. Po vema živoj struč-
noj debati, bili su primljeni, uz male
potrebne izmene, nacrti za muška i
ženska takmičenja, te je zbor ujedno
ovlastio savezno načelništvo da pro-
piše vežbe i takmičarski red i da se to
objavi što pre.

Pri koncu izabrana je komisija za
savezne prednjačke ispite, koju sačin-
javaju sledeća brata i sestre: savezni
načelnik M. Ambrozić kao predsednik,
članovi: zam. saveznog načelnika M.
Vojinović, zam. saveznog načelnika J.
Jeras, savezna načelnica Skalarjeva,
zam. savezne načelnice J. Trdinova,
član saveznog tehničkog odbora dr. A.
Košir i bivši savezni načelnik I. Baj-
želj.

Zadaci sokolskog rada

Novo doba sve jače ističe na vidik
potrebu solidarnosti, miroljubivosti i
humanosti. Savremeni život hteo bi da
ubrza evoluciju svih smerova stvar-
nja. Doba, u kome živimo, teži da se
putem razvoja sa što manje napora a
više oduševljenja stigne željenom cilju.
Sadašnjost uvećava dužnost sviju ot-
pornih i rodoljubivih sinova jugoslo-
venskog naroda. Ona nam nameće ne-
izmernu ciljeve, do kojih treba dospeti.
Ti ciljevi su svetle tačke na prostranim
vidicima našega života i rada. U koliko
se naše snage i sposobnosti više ističu
u službi ostvarenja tih ciljeva, u koliko
je naš nacionalni položaj svetliji. U ko-
liko se dostojnije odužujemo jugoslo-
venskom narodu, u koliko je uzvišenija
nacija koja izgrađuje svoje ideale. U
koliko se više veliča moć i snaga na-
cije, u koliko više njeni pioneri teku
besmrtno ime u očima budućih poka-
ljenja. Generacija, koja žrtvuje sva du-
hovna i materijalna dobra svoga vre-
mena da bi buduću naraštaju osetiili bla-
godat tih žrtava, ovekovećuje svoje ime
i doba u istoriji čovečanstva na večita
vremena. Mnoge generacije pre nas ne
žališe prolići more viteške krvi samo da

današnjem pokoljenju izvojuju slobodu.
Zato će one kroz sva vremena bu-
dućeg života i rada biti besmrtni. Nji-
hovi nadčovečanski naponi vaskrsnuli
su iz petvekovne noći jugoslovenski
narod koji se danas sa ponosom ubra-
ja u red kulturnih i civilizovanih na-
roda. Smeli, odvažni i viteški heroizam
našega naroda — nad ogromnim pro-
stranstvom slavom ovenčane zemlje
veličanstveno je razvio jugoslovensku
zastavu. Pod tom zastavom, toplinom
ljubavi, nerazdvojno je združio braću
jedne krvi i jezika, jedne zavetne mi-
sli i oduševljenja. Na toj braći počiva
krvlju stečena Jugoslavija. Od njih za-
visi svestrani napredak jugoslovenske
nacije.

Najbolji sinovi našega naroda ulo-
žili su sve svoje sile da uzdignu i uve-
ličaju blagostanje naroda. Uloge su po-
deljene. Ciljevi su obeleženi. Svako je
dobio određeno mesto. Mora se ne
umorno raditi, da sve naše delatnosti
podignu državni nivo na dostojnu vi-
sinu. Mi Sokoli, kao i uvek, postavljani
smo i danas na takvo mesto, odakle se
najvernije služi kralju, narodu i domo-
vini. Osećanje dužnosti nalaže nam da

se svojski i sa istinskim patriotizmom
odamo smišljenom produktivnom ra-
du na ostvarenje sokolskih ideala. Dik-
tuje nam duh zlatnih vekova da podo-
mo putem genijalnog nam učitelja Tir-
ša. Velikani naše slavne prošlosti uka-
zuju nam na one staze, kojima se, pu-
tem stvaralačkog rada, dolazi do hra-
ma besmrtnosti. Zato sokolska armijo,
nado bolje budućnosti, apostole pro-
svete i kulture, vatrena pobornice za
dobro naroda, ti si nosilac plemenitih
težnji te priberi sve svoje snage da na-
pravimo guste redove boraca za veli-
činu naroda i države.

Jer od nas domovina očekuje da
preporodimo sadašnju generaciju. Mi
smo pozvani da budemo budni čuvari
svetlih tradicija. Nama je palo u deo
da ispunimo želju mnogih vekova na
svim poljima narodnog blagostanja. Da
putem Sokola budimo, razvijamo i ja-
čamo duh i karakter naše omladine.
Da ih zagrejem idejom jedinstva i na-
cionalne jednakosti. Da u mladane du-
še usadimo čiste pojmove svega do-
brog, lepog, korisnog i plemenitog. Da
ih osposobimo za valjane i aktivne čla-
nove društvene i državne celine. Da
rečima i delima potkrepljujemo svaku
nacionalnu ustanovu. Da iskreno sara-
đujemo na ekonomskom podizanju na-
šega sela, da potpomazemo i dižemo

Rosija - Fonsier ♦ društvo za osiguranje i reosiguranje ♦ Beograd

LOVEN/KO
SOKOLSTVO

Brat inž. Václav Vorel

Tihog, predanog i vrednog sokolskog radnika nema više među nama. U Pragu, u bolnici, umro je posle kraće bolesti bivši načelnik matičnog sokolskog društva »Praskog Sokola« brat inž. Václav Vorel, dugogodišnji član načelnikstva ČOS te jedan od najboljih stručnjaka za sokolske proste vežbe. Već od svojih najmlađih godina radio je predano sokolskoj stvari, postao je u »Praskom Sokolu« prednjački pravnik, prošao je ceo propisani put do pravog prednjaka, te je onda mnogo godina zauzimao mesto III zamenika društvenog načelnika br. dr. Jindřicha Vanička. Sedi načelnik mu je već pre rata mnogo puta prepuštao vodstvo bilo prednjačkog zbora, bilo pojedinih odeljenja u društvu. Svi mi, koji smo vežbali pod njegovim vodstvom u sokolani matičnog društva, čudili smo se, kako može ovako mlad inženjer, koji je morao, takorekuc, tek da stvara svoju egzistenciju, istovremeno tako požrtvovno i svestrano raditi u društvu. Nije bilo ni jedne priredbe u vežbaonici, da ne bi uzeo na njog br. Vorel vidnog učesća. A kad se je spremala češka sokolska vrsta 1910 godine na svoj poredni put u London, br. Vorel je bio onaj kompozitor čuvenih londonskih prostih vežbi, koje su tada uz divnu muziku br. Karla Pospíšila zadivile čitav gimnastički svet. — Dve godine posle uspeha u Londonu, počeli smo vežbati u »Praskom Sokolu« poznate Vorelove devetice, proste vežbe u devetoricama, sastavljene opet s glazbenom pratnjom br. Pospíšila za 50 godišnjicu matičnog društva. S kakvom radošću smo vežbali one prekrasne iako dosta komplikovane i teške vežbe! Svi smo se veselili našem javnom nastupu u Kraljevskoj Obori na dan 12 juna, kada ćemo s njima javno nastupiti. Proslava 50 godišnjice bila je u velikom delu Vorelov rad, a dobro se sećam još i danas javnog vežbanja devetice uz klavirsku pratnju, kada ih je odlično vežbalo 288 vežbača iz našeg društva. A dalje. Starijoj braći sigurno je poznato, da je br. Vorel sastavio nove devetice za III slovenački svesokolski slet u Ljubljani za češkoslovačke Sokole, koji su nameravali u masama pohrliti u goste slovenačkom Sokolu, na njegov praznik 50 godišnjice. Tako smo se zajedno s braćom Česima spremali i mi Jugoslaveni, koji smo studirali u Pragu... Uzalud, austrijska vlada je tada iz straha sve sleteve u Ljubljani zabranila.

Brat Vorel je ispunio kao član prednjačkog zbora Praskog Sokola sve poverene mu zadatke vazda odlično. — Zato je po otpustu brata načelnika Vanička društvena glavna skupština jednoglasno izabrala, na predlog društvenog prednjačkog zbora, br. Vorela za Váčku Vorela društvenim načelnikom. Brat Vorel vodio je nekoliko godina svoje društvo s punim uspehom, dok nije pokucala bolest i na njegovo zdravo telo. Ustupio je onda svoje mesto br. Bendi, sadašnjem načelniku matičnog društva. Istovremeno je brat Vorel bio veran saradnik svojeg društvenog načelnika i u načelnikstvu ČOS, gde je br. dr. Vaniček bio dugo vremena savezni načelnik. Veliku brigu posvetio je br. Vorel naročito uređivanju sletskih vežbalista, te je i na svim posleratnim sletovima imao vanrednu važnu zadatak spremanja sletista za nastupe u masama. — Pored aktivnog rada u vežbaonici, prednjačkom zboru i načelnikstvu ČOS, br. Vorel napisao je i nekoliko stručnih knjiga i rasprava po raznim sokolskim revijama i listovima, te je kao sokolski pisac pokazao i u tom pogledu svoje duboko poznavanje Sokolstva i svoju predanost sokolskoj misli. Većnaja pamjat bratu Václavu Vorelu!

60 godišnjica
brata Vladimira Milera

Ovih dana navršio je brat Vladimir Miler, član predstništva i načelnikstva ČOS te potstarešina Praskog Sokola, 60 godina. Svaki ko je bio na ovogodišnjem sletu sigurno je zapamtio markantnu pojavu br. Milera, koji je jašio na čelu velike povorke kao pobornik načelnika brata Heletera. Brat Miler potiče iz sokolske porodice. Otac mu je bio jedan između užih Tirsjevih saradnika i član prvog prednjačkog zbora. Mnogo je pisao i u »Sokolu«, a oduševljenje i predanost velikoj i uzvišenoj sokolskoj ideji, kojoj nije samo odano služio, nego i za nju radio, preneo je i na svog sina Vladimira, sadašnjeg jubilanta. U sedamnaestoj godini stupa u redove Praskog Sokola, a za pet godina već je prednjak i jedan od najboljih takmičara. Dostigao ga zbog vanrednih sposobnosti i znanja jezika poveru iz takmičarskih

redova na mesto suca. Mnogo je godina vodio u Praskom Sokolu, kao potstarešina, sav rad u vežbaonici, pošto je bio načelnik br. Jindra Vanička pre više uposlen kao načelnik ČOS. Kao potstarešina društva zamenjivao je često i pokojnog br. dr. Šajnera. Za vreme upada Mađžara u Slovačku poveo je kao komandant sokolsku legiju, nazvanu »Prvi puk straže slobode« u

Brat Vladimir Miler

Slovačku, gde se je junački borio. Brat Miler nije pravi Sokol samo po svojoj uzornoj radinosti i besprimernoj predanosti Sokolstvu, nego i po svojoj velikoj skromnosti. Nikada nije čeznuo za raznim častima, ali Sokolstvo ga je samo pronašlo i podiglo na mesta, na kojima radi kao čovjek, kao Sokol. I jugoslovensko Sokolstvo pridružuje se čestitkama s bratskom željom, da ga vidimo još dugi niz godina čila i zdrava u kolu sokolskog bratstva!

Zimski zborovi češkoslovačkog
Sokolstva

Kao svake godine dosada, tako će se i ove sastati u decembru glavna skupština Češkoslovenske obce sokolske. Glavnu skupštinu ČOS zapravo predstavlja »vibor« t. j. oko 90 delegata pojedinih župa, koji održava svoje redovite sastanke dva puta godišnje: u proleću i kasnoj jeseni. Na ovogodišnjem prolećnom zboru ČOS biran je za starešinu ČOS br. dr. St. Bukovský, a uz to su bili definitivno odobreni i svi nacrti za IX svesokolski slet. Pred samu glavnu skupštinu sastaje se najpre svi centralni organi češkoslovačkog Sokolstva, koji treba da preispitaju i prouče sva ona pitanja, koja se, posle zrelog raspravljanja, predlažu »viboru« na odobrenje odnosno na daljnje raspravljanje. Tako je pozvan na sednicu celokupni prosvetni odbor ČOS već za dan 5 i 6 novembra, nedelju kasnije održaće se zbor muškog načelnikstva i prednjački zbor ČOS, na dan 19 i 20 novembra ženski prednjački zbor ČOS i načelnikstva, a konačno 10 i 11 decembra imaću »vibor« svoje sednice, da tamo saslušaju i odobri najpre izveštaje o prošlom svesokolskom sletu i posle toga da raspravi i odobri pravac čitavog budućeg rada u češkoslovačkom Sokolstvu.

Sine vesti iz češkoslovačkog
Sokolstva

Sokolski smučari praških i sviju ostalih župa već se spremaju za zimu. Pet praških župa priredice u nedelju 30 oktobra veliko trčanje preko polja (crosscountry) u Jinovicama i to za članice na 2 km, muški naraštaj na 3 km, a muško članstvo na 7 km. Naraštaje trčaće isto tako samo na 2 km. Pored praških župa, slična trčanja prireduju i plzenjska i Palackoga župa. — Za prednjake lake atletike Češkoslovačka obec sokolska priredila je naročiti prednjački tečaj od 25 septembra do 8 oktobra sa 38 učesnika, koji je polazio i jedan brat iz Amerike. U tečaju su održana predavanja o lakoj atletici ili prostoj telovežbi, te iz vešlanja, kanoistike, plivanja i sviju propisanih igara. — Zvučni film IX svesokolskog sleta biće dovršen po svoj prilici do 5 novembra, kada će početi s javnim prikazivanjem. — ČOS sprema organizaciju socijalnog rada. Kako nam je do sada poznato, biće osnovan kod samog starešinstva naročiti otesek, koji će imati zadatak da organizira po svim župama i društvima slične socijalne oteke, koji će oficijelno nositi naziv »otseci bratske pomoći«. Nadalje se namerava u spomenutom oteku ČOS ustanoviti naročiti fond iz čistog prihoda svesokolskog sleta. Vi-

sinu početne svote odredice »vibor« na svojoj sednici u decembru. Taj će se fond svake godine pojačavati naročitim doprinosom ČOS.

Hajka protiv Sokolstva
u Slovačkoj

Povodom pisanja lista »Národná Jednota«, koji izlazi u Petrovcu, a koji je u svom 65 broju od 24 septembra doneo u članku »Horeli vatry...« da ne odgovara istini što smo mi izneli u 35 broju našega lista u notici pod naslovom »Hajka protiv Sokolstva u Slovačkoj« — naime da neki slovački autonomistički listovi prinašaju članke, koji odišu mržnjom na Sokolstvo — napominjemo, da smo tu vest doneli na osnovu članka br. V. Havlička, koji je izišao u »Vestniku Sokolskom« ČOS broj 30 pod naslovom »Slovaci von zo Sokola — Sokol von zo Slovenska«, u kome pomenuti brat ocrtava sadanji položaj Sokolstva u Slovačkoj te naročito podvlači, da iz dana u dan slovačka autonomistička štampa sviju pravaca donosi članke, vesti i notice protiv Sokolstva. Time dakako nije rečeno, da je sva slovačka javnost protiv Sokola. Naprotiv, svi pravi i dobri Slovaci, kojima leži na srcu bratski život Čeha i Slovaka, osuđuju ovu hajku i ustaju otvoreno u obranu Sokolstva, dobro znajući što znači Sokolstvo baš za Slovake.

Savezni prednjački tečajevi
u poljskom Sokolstvu

Ove godine održalo je poljsko Sokolstvo dva savezna tečaja za članice u Kozloveci i dva za članove u Varšavi. Prednjački tečajevi saveza uređeni su tako, da mora svaki prednjak s društvenim ili župskim ispitom, koji kani stupiti u savezni tečaj, najpre proći kroz dvonedeljni niži tečaj saveza, a tek onda može naredne godine da učestvuje na višem tečaju, koji traje četiri nedelje. Muški tečajevi održani su bili u avgustu, dakle posle svesokolskog sleta pod vodstvom saveznog načelnika br. Jana Fazanovića, a uz saradnju zamenika načelnika br. Česlava Tana, zam. starešine br. Tereha Mihačaja i braće Kanjaka, Maksisa, Boguslavskog, Pietrzekovskog, Dolovog i Slusarskog. U nižem tečaju bilo je 39 učesnika iz sviju sedam župa, a u višem 19 braće iz pet župa. Uspeh je bio veoma dobar. — Članice su održale svoje tečajeve u Kozloveci pod vodstvom s. načelnice Jadvige Zamojske a učestvovalo je 44 sestre u nižem i 17 s. u višem tečaju iz sviju župa osim velikopoljske, koja priredjuje već nekoliko godina svoje zasebne tečajeve u Varšavi.

Proslava stogodišnjice rođenja
Tirša kod Lužičana

Kako duboko poštuje lužičko srpsko Sokolstvo Tirša vidi se također i iz dnevnice štampe Lužičana. »Serbske novine«, njihov dnevnik, donele su na sam dan rođenja osnivača Sokolstva njegovu sliku uz veoma lep članak iz pera br. Martina Novaka. Dalje ispevao je poznati sokolski lužički radnik, brat Pávol Krječmar pesmu »Zahvalnost Lužici« na uspomenu Tiršu. Sokolska misao bila je u Lužici ona sporna, koja je opet povezala Lužičke Srbe u čvrsti nacionalni život. Pored teških prilika, koje vladaju danas u Nemačkoj, ipak je uspeo vodama Sokolstva u Lužici da sokolski pokret ne samo očuvaju pred dekadencijom, nego im je čak uspeo da ga i ojačaju. U istom listu izišao je kao podlistak ciklus »Tirševo učenje« od br. Vohnjoša s lapidarnim tumačenjem sokolske misli i ideologije.

(Nastavak sa 1. str.)

prosvetna, kulturna, privredna i druga humana udruženja, čiji će procvat i snaga pojačati moć i prosperitet nacije. Mi Sokoli treba da obilazimo sve prostore mlade jugoslovenske države, da svuda sejemo radost i da u svako rodoljubivo srce uosimmo prijatno raspoloženje pod okriljem izrazitog nacionalizma. Da ljubav, slogu i jedinstvo svoga viteškog naroda cenimo iznad svega. Da snagom najvećih idealista, pobedonosno, neustrašivo i sa krajnjim elanom služimo narodnom jedinstvu, kralju i otadžbini. To od nas Sokola traži danas omladina i vekovni ideali. To je zahtev novoga doba, a to su zadaci sokolskog rada.

Dušan Živković,
Čilipi-Dubrovnik.Produženje prijavnog roka za
smučarske sudačke ispise

Prijavni rok za smučarske sudačke ispise produžen je do 31 oktobra o. g. Kada se sabere sve prijave, župska načelnikstva biće pravodobno obavještena, kada će se i gde će se ispiti održati.

Načelnikstvo Saveza SKJ.

Pozdravi Savezu SKJ

Herceg Novi. Sa proslave osvećenja naše sokolske zastave šaljem bratskom Savezu sokolski pozdrav. Zdravo! — Sokolska četa Sutorina.

Laško. Ustanovna skupština Sokola v Hudi jami pri Laškem z dne 18. septembra vam pošilja svoj zdravo, ko stopi v bratski Savez.

Ing. S. Kloc,
ručniški ravnatelj v Hudi jami.

Našice. Sa svečane sednice održane prigodom jubilarne proslave Sokolskog društva u Našicama molimo da primite iskreni sokolski pozdrav. Zdravo!

Sesvete. Sa svečane naše sednice prigodom otvorenja Sokolskog doma, koji nam predaje na uporabu naš starešina brat Bunjević, pozdravljamo bratski Savez sa molbom, da naš pozdrav dostavi bratu saveznom starešini Njegovom Visočanstvu prestolonasledniku Petru. Sa sokolskim Zdravo! — Sokolska četa Sesvete.

Biskup g. Pušić ispravlja

Gospodine uredniče!

Na osnovu glave V zakona o štampi, a povodom napisa »Viški biskup Pušić i — Miroslav Tirš« otštampan u br. 39 t. g. od 29 septembra 1932 na strani 2 lista »Sokolski Glasnik«, koji izlazi u Ljubljani, izvolite u sledećem broju tog lista na istoj strani, istom mestu i jednakim slovima donijeti ovu

ISPRAVKU:

Nije istina, da je biskup Pušić viški biskup, već je naprotiv istina, da je biskup Pušić biskup hvarski, brački i viški, a retidencija mu je u gradu Hvaru.

Nije istina, da je biskup Pušić zabranio blagoslov zastave ako se supetarski Sokoli javno, pred crkvom ne odreknu Tirša, već je naprotiv istina, da je biskup Pušić — na upit Župskog ureda u Supetru — javio ovome da može po savjesti da dozvoli blagoslov sokolskog barjaka u slučaju, ako ta moćnjeg sokolsko društvo dađe amopismenu izjavu, da osuđuje Tršova protuvjerska kulturna uzgojna načela.

U Hvaru, 14 listopada 1932.

Miho Pušić, biskup.

Udovoljavajući odredbama zakona o štampi, donasmo gornji »Ispravku«, prepuštajući međutim samoj javnosti da ona prosudi, koliko je time ispravljen i pobijen citirani članak u 39 broju našega lista od 29 septembra o. g.

Vrlo je međutim značajno, da su neki pastiri katoličke pastve u našoj zemlji sada odjednom udruženim silama proglasili Tirša nekim apostatom katoličke crkve i anatemisali njegov nauk, iako se belodano vidi i iz samih Tirševih pisanih dela, da on nikada i nigde nije pokazao da je protiv katoličke vere, a niti je uplivao na svoje sledbenike da se nije odriču ili da bi postajali neki bezbožnici. Ali po onoj »Udri pastira i razbežaće se ovce njegove« nastoji se sada da se pogrdi ime ovog velikog i genijalnog slovenskog rodoljuba, koji je svojim uzornim životom, svetlim delima, životom i pisanom rečju punom proročanskog nadahnuća, stvorio jednu jedinstvenu, najlepšu i najveću slovensku organizaciju — Sokolstvo — da kroz njega uzgaja narod fizički i moralno, po načelima jednakosti, bratstva i slobode, da bi ga tako pripremio za velike nacionalne, slovenske a i općecovečanske zadatke.

VII sednica izvršnog odbora
Saveza SKJ,

održana 17 oktobra 1932 u Beogradu

Po otvorenju sednice brat Gangl seća se bratskog lužičko-srpskog naroda, koji je u ovoj godini doživio teške udarce nesrećnog svog udesa. Srpska Lužica po tri puta zaodnela se u ovo kratko vreme u crno ruho. Umro je profesor Jan Bril, posle njega ravnatelj Lužičko-srpskog narodnog muzeja V. Vjerap, a sada stigla nam tužna vest, da je nemila smrt pokosila najboljeg od najboljih, da je u 78 godini svoga života usnuo svoj veći sin br. dr. Arnošt Muka. Sva ova trojica bili su oduševljeni i svesni članovi

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 21 o. m. predaje br. E. Gangl o temi: »Sokolstvo kao ideja slovenske solidarnosti«;

dne 28 o. m. predaje br. Svetislav Marić o temi: »Uloga Sokolstva pri vaspitanju omladine«.

Predavanja održavaju se svakoga petka od 20 do 20.30 časova.

TRAŽE SE FOTO-RETUSERKE

Za novo otvoreno foto-keramično preduzeće u Apatinu potrebne su mlade foto-retuserke pri izradi negativa i diapozitiva. Prvenstvo imaju naraštajke i članice vežbačice. Ponude uz oznaku dobe, plate i dosadašnjeg zaposlenja kao i uz potvrdu da su zaista članice sokolskog društva poslati na Sokolsko društvo Apatin, Bačka.

KAPELNIK ZA LIMENU GLAZBU

(sokolsku fanfaru) s dobrim svedodžbama traži odgovarajuće nameštenje. Sam je solist i instruktor svih glazbala. Član je Sokola. Ponude na: Floro Prvulov, Dugaresa.

Tendencija je ovom alarmu očevidna. Ne može Sokolstvo da se zalaže za nikakvu veru, iako ono svaku jednako najdublje poštuje, jer smatra, da je vera najsvetiji deo unutrašnjeg života svakog pojedinca. A zar je zbilja katolička crkva u našoj državi ugrožena od našeg Sokolstva, koje deluje i ide stopama svoga osnivača, da su protiv njega odjednom poveli sveti rat nekoji Hristovi apostoli? U čemu? Kako? Zar se u našem Sokolstvu s Tirševim imenom narod odvrača od crkve i Boga? Zar se Tirševim imenom stvara kakav protukatolički, otpadnički ili ateistički pokret? Zar je možda to onaj neoprostivi smrtni greh, što naše Sokolstvo po nauči Tirševoj propoveda bratsku ljubav i slogu, jačajući time duhovno jedinstvo našega naroda? Kristova eclesija militans ne može da se služi sredstvima, kojima se eto služe neki predstavnici katoličke crkve u našoj zemlji protiv našeg Sokolstva. Zar zabranama da Sokoli dolaze u crkvu u odorama, uskraćivanjem crkvenih obreda pri raznim sokolskim svečanostima, pri kojima se samo veliča ime Božje, pa čak i zabranama crkvenih obreda pri pogrebima Sokola, dalje otvorenim i javnim napadajima na Sokolstvo u crkvi sa propovedao-nice, pisanjem raznih brošura, koje vrve napadima na Sokolstvo i na njegovog osnivača i t. d., a što se sve čini u ime katoličke crkve i vere, — zar sve to odgovara uzvišenim zadacima svete Hristove crkve, koja uzdiže i propoveda kršćansku caritas, da bi nestalo mržnje brata prema bratu i bližnjega prema bližnjemu? To bi trebalo ispravljati i pobijati davanjem dobrih izgleda i primera — delima — iz kojih se odražuje i ljubav i bratska međusobna snošljivost, kako to i radi i mišli izvesan deo našeg nacionalnog sveštenstva. Nije crkva u opasnosti — ... neće joj naškoditi ni vrata paklenaa — već od ovakovog rada pretpasnost našoj naciji, od rada koji odiše nekim ultramontanizmom, protiv kome su se uvek dizali svi svetli umovi pa i naši narodni velikani Strossmayer i Rački, a protiv čega naravno je da se bori i svaki naš slobodoumni čovek, koji zato ipak ne postaje apostat i ateista. Ne vode a niti smeju danas više da vode svi putevi u Rim! S crkvom za naciju — to neka imaju na umu oni, koji se tako brinu za dušu naroda, i pri tom neka se sete, što »Urbs aeterna« čini danas za onu pastvu pod našom tužnom Učkom Gorom.

su: slavistika, literarna istorija, leksikografija i folklor. Njegov rad cenio je čitav slovenski svet, a dokazom je to me najbolje činjenica, da je pok. brat dr. Muka bio članom Srpske akademije nauka u Beogradu, Jugoslovenske akademije znanosti i umetnosti u Zagrebu, petrogradske Akademije i Češke akademije u Pragu. U svojim mladim godinama proputovao je sve slovenske zemlje, pa i Jugoslaviju, čiji je napredak i razvoj pratio s velikim interesom, a u kojoj je imao veliki broj iskrenih i dobrih prijatelja. Umro je s verom u budućnost Slovenstva, a u kojoj imadu da granu traci sunca i njegovom narodu. Tom velikom i plemenitom narodnom borcu i naučenjaku kliknimo: Slava!

Podjednako predlaže, da se bratskom Savezu lužičko-srpskog Sokolstva pošalje pismo sautešće.

Nadalje nastavlja brat Gangl, kako se je tiho i skromno, upravo tako kako se i živeo, izgubio iz sokolskih redova jedan od najboljih radnika češkoslovačkog Sokolstva brat inžinjer Václav Vorel, bivši načelnik Praškog Sokola, koji je umro 12. o. m. U sokolskom radu vaspitao ga je brat dr. Jindra Vaniček, od kojega je i preuzeo načelnništvo u Praškom Sokolu godine 1921. Brat Vorel bio je osnivač mnogih velikih sletskih nastupa i čitavog niza proslava, koje su pomogle sokolskim takmičarima da su dolazili do svojih slavni pobjeda kako u domovini, tako i van nje. Za vreme upada Mađara u Slovačku bio je organizator i vođa sokolskih legija. Još za vreme IX svesokolskog sleta u Pragu gledali smo ga u punoj snazi pri vršenju njegovih sokolskih dužnosti. S velikim brojem naše braće koji su vezali u Praškom Sokolu, vezali su ga najiskreniji osećaji. Bio je divnog karaktera, savršeno tačan i veran sokolski radnik od poslednjeg daha svoga života. Nikad nije tražio nikakve lične koristi, već je čist kao kristal umro u 51 godini svoga života. I bratu Vorelu neka je Slava!

I ovde predlaže brat Gangl, da se bratskoj Češkoslovenskoj obci sokolskoj izrazi pismo sautešće.

Pošto su prisutni poklikom »Slava«! priključili se žalobnom spomen-slovu brata Gangla, isti produžujući svoj govor veli:

Dne 10. o. m. doživio je 85-godišnjicu rođenja brat dr. Milan Jovanović-Batut, jedan od bivših starijeh bratskog Sokolskog društva Beograd-Matica. Ovu životnu dobu dočekao je u punom zdravlju, a čemu se i mi svi iskreno radujemo. Ime našeg jubilarca kao odličnog i vanredno radnišnog i popularnog naučenjaka lekara poznato je i van granica naše otadžbine kao i njegove zasluge za očuvanje zdravlja najširih slojeva našega naroda. I mi, braćo, priključujemo se velikom broju njegovih poštovalaca, pa svog sedog brata jubilarca pozdravimo našim bratskim: Zdravo!

Nadalje, brat Vladimir Milčer, član predstništva i načelnika ČOS te zamenik starešine Praškog Sokola, navršio je 60 godinu svoga rođenja. Mnoga naša braća, koja su vezbala u Praškom Sokolu imali su prilike da upoznaju velike vrline tog odličnog sokolskog radnika. Poznajemo ga i sa međunarodnih utakmica u kojima su sudelovali i naši borci, a u kojima je brat Milčer poznat radi svojih tehničkih sposobnosti učestvovao kao sudija. Bratu Milčeru s naše strane najiskrenije želje i sokolski Zdravo!

Pozdravljamo zatim prisutnog načelnika Saveza brata Miroslava Ambrožića i njegovog zamenika brata Josipa Jerasa našeg poznatog borca sa »Planine smrti«. Jedan i drugi poznati su nam već iz ranijih godina, kad je brat Ambrožić zauzimao jednaki položaj u Jugoslovenskom sokolskom savezu, a kad je brat Jeras vršio funkciju saveznog prosvetara. Ti stari sokolski radnici, dobra naša braća, dobro nam došli na svojim položajima u našoj sredini!

Trebamo vaše prokušane sile radi kontinuiteta rada i radi rešavanja mnogih zadataka, koje su očitane u programu naših nastojanja, a koje morate da zajedno s nama od mrtvog slova prenesete ostvarene u život.

Konačno smatram dužnošću da na ovom mestu izrazim najtopliju želju, da bi u svakom pogledu i svakom zgođom među svima nama, naime među upravnim, tehničkim i prosvetnim organima Saveza, vladala potpuna harmonija i da bi nas sve rukovodilo iskreno i otvoreno sokolsko bratstvo u teškom našem nastojanju, da sačuva-mo svetlost sokolskog imena u predanoj i vernoj službi kralju, narodu i domovini i da sokolske ideale i sokolska načela prevedemo u realnost, jer znamo, da se opći nivo naše nacije može podići na dostojnu visinu samo sokolskim vaspitnim radom. Nije potreba da naročito naglasim, da se sve što se tiče našeg zajedničkog i harmoničkog rada, odnosi i na rad u upravama svih naših župa, društava i četa. To nije samo naša želja, već je to naš zahtev, koji s ovoga mesta upućujemo svim našim jedinicama. Ispred ove naše želje i tog našeg zahteva neka se ukloni sve, što bi sprečavalo ili ometalo željenu harmoniju ili što bi odu-

salo ličnim ambicijama ili individualnim egoizmom.

Uz moj bratski pozdrav bratu načelniku i njegovom zameniku, nadovezujućem toplu i bratsku zahvalnost bratu Ivanu Bajželju, koji je bio pri-nuđen usled svoje teške bolesti da o-stupi s mesta saveznog načelnika. Eto, upravo ovih dana navršilo se 30 godina, od kada je usud njegova i mog života odlučio, da smo započeli zajedničkim sokolskim radom u jednom danas ugrabljenom kraju. Mirne spozna-je mogu reći, da poznajem život i rad brata Bajželja, a poznajem ga samo s najboljih strana. Tih, miran i skroman u svom životu oličio je svoju ličnost osobinama jednog čestitog karaktera, kojemu su ukrasom poštenost i poštenje u radu, a vernost i odanost sokolskoj misli. Njegova svestranost u sokolskom radu, kao i njegove odlične stručne sposobnosti govore jasno u našoj sokolskoj literaturi, koju je oboga-tio s mnogim člancima i delima, a čime je podigao kod nas trajan spome-nik svoje radnosti. Za sve to mi smo blagodarni našem bratu Bajželju, i vi-soko cenimo njegovu bratsku ljubav, kojom je služio svima nama kao prim-er lepog i čistog sokolskog karakte-ra. Razboleo se u vršenju svojih duž-nosti na praškom sletu. Neke se sada odmori u uverenju, da smo mu mnogo zahvalni na njegovom uloženoj trudu i da njegov svetli lik nosimo u najlep-sim uspomena. Želim, da se opet s njime sastanemo na zajedničkom radu.

Načelnik brat Ambrožić zahvalju-je se na pozdravu i srdačnom prijemu. Veli da se primio načelnništva Saveza sa željom da koristi dobroj stvari i sokolskoj misli. Da ne gubi mnogo vre-mena pristupio je odmah radu i sazvao zbor župskih načelnika i načelnica, na kome je detaljno razvio svoj program rada. Ta njegova osnova prihvaćena je i on će ju sada razraditi i nadlež-nim tehničkim organima sprovesti u život. Konstatuje, da mu je na tom zboru dano puno poverenje i obećana međusobna uzajamna saradnja, pa te-meljem toga veruje i u uspeh rada. Po tome detaljno referirao o zboru, kao i o njegovim zaključcima, a koji se iz-veštaj u celosti prima do znanja.

Predsednik saveznog prosvetnog odbora brat dr. V. Belajčić podnosi iz-veštaj o radu prosvetnog odbora Saveza. Iznosi, da su u poslednje vreme održane dve prosvetne škole, i to jed-na u Karlovcu, a druga u Skoplju, koje su dobro uspele. U pripravi su slični tečajevi kod nekih župa, pa se opće-nito opaža jača akcija i živahnost za prosvetnim radom malone u svim žu-pama. Ovih se dana opet započelo i ciklusom sokolskih radio-predavanja. Ovaj rad na sokolskom prosvetivanju, kako sokolskih redova tako i šire jav-nosti, doneo je već željeni uspeh. Pre-ma podacima, koji su do sada sakup-ljeni, sokolska radio predavanja sluša oko 5000 lica. U nastojanju da bi so-kolska ideologija prodrila i u najšire narodne slojeve, priredile se spor-azumno sa beogradskom radio-stanicom ciklus popularnih sokolskih radio pre-davanja.

U vezi s ovim referatom donesen je zaključak, da će se i ove godine pro-slaviti državni praznik 1. decembra, i to na najsvetčaniji način. Gledom na vaspitanje članstva, ima da se održi čitav niz idejnih škola, a u kojima ima naročito novo članstvo da stekne osnovno znanje o sokolskoj ideologiji, postanku i razvitku Sokolstva, nje-govoj organizaciji i o aktuelnim nacio-nalnim i kulturnim zadatcima Sokol-stva. Nadalje, u prvoj polovici decem-bra o. g. organizovaće se u cilju una-predanja sokolske štampe propagand-na nedelja sokolske štampe. — Izveštaj je u celosti sa odobrenjem uzet do znanja.

Ekonom brat Živković podnosi iz-veštaj o finansijskom stanju Saveza, kao i o novčanom poslovanju savezne blagajne, te konačno materijalno stan-je sokolskih listova. Gledom na po-trebna finansijska sredstva potiče pi-tanje prednjačkih tečajeva, naročito da li će se i u buduću održati savezne prednjačke škole po uzoru dosadašnjih ili će se mesto ovih organizovati naro-čiti župski prednjački tečajevi.

Povedenom debatom zaključuje se, da se glede toga sačeka predlog načel-ništva Saveza.

U nastavku izveštaja ekonomu sa-pravljali su se stigli podnesci, pa su po njima doneseni zaključci.

Dopis župe Šibenik, kojim popra-ćuje molbu društva Šibenik za podel-jenje zajma u svrhu dogradnje doma u iznosu od 600.000 Din ne uvažuje se radi nedostatka materijalnih sredstava.

Molba društva Železnici za plaćež dužne svote na društvenom domu ne usvaja se s razloga, jer je pitanje sa-nacije domova još uvek otvoreno, pa se ne može zasebno rešavati pojedina-čni predmet.

Molba Ljubljanskog Sokola, ko-jom je ono molilo da se opusti od plaćanja poreza članove i članice, koji se nalaze bilo u kojim školama, kao i oni članovi koji služe vojku, ne uva-žuje se. Opraštaju se od poreza jedi-no oni članovi, koji se nalaze na otslu-ženju redovnog kadrovskog roka.

Molba gde. Ludvine Jurišić, udo-ve bivšeg starešine senjskog Sokola,

da Savez podmiri neke tražbine radi kojih se tereti ostavština pokojnika, ima se uputiti društvu Senj da ono dade po tome svoj izveštaj.

Molba društva Ptuj, da se nara-štajcu Beli Nobertu podeli potpora iz Oraženovog fonda rešava se, da se navedenome daje potpora u iznosu od 250 Din i to za svako tromesečje kroz godinu dana.

Molba jednog brata iz Sarajeva, da mu se podeli stipendij u svrhu ško-lovanja, ne uvažuje se radi nedostatka finansijskih sredstava.

Molba Srpskog planinarskog društva u Beogradu za podelenje potpore u svrhu dovršenja doma ne uvažuje se radi nedostatka materijalnih sred-stava.

Brat dr. Dragić predlaže da se iz ozlednoga fonda podeli sledeće potpo-re: Stevanu Anđelkoviću, članu Sok. društva Prepolje, 900 Din; Joži Golobi-jovskom, naraštajcu Ljubljanskog So-kola, 900 Din; Boni Toliču, članu Sok. čete Husina dr. Kreka, 210 Din; nara-štajki Hermini Kolbezen, Sok. društvo Trbovlje, 600 Din; članici Anici Fle-go, Sok. dr. Celje, 300 Din; naraštajcu Adolfu Cizelju Sok. dr. Celje, 50 Din; članu Francu Rojcu, Sokolsko društvo Celje, 600 Din; Hinku Udeju, članu Sok. dr. Trdrič, 140 Din; Milanu Naši-ću, članu Sok. dr. Tržič, 140 Din; La-dislavu Mesecu, naraštajcu Sok. dr. Domžale, 300 Din; Ivanu Mlinaru, članu Sok. dr. Kočevje, 140 Din; Antonu Zgoncu, članu Sok. dr. Cerknica, 100 Din; Sonji Zemanek, članici Ljubljan-skog Sokola 1200 Din; Joži Prosenču, članu Sok. dr. Mežica, 300 Din. — Pri-ma se.

Predsednik građevinsko-umetničkog oteka brat Momir Korunović podnaša izveštaj o radu ovoga oteka, koji je sada u prvom redu zaposlen radovima oko izrade nacrtu za pojedine sokol-ske domove. Kod mnogih društava na licu mesta izvršeni su očevidi i dane upute za izgradnju samih domova.

Tajnik brat Brozović podnosi iz-veštaj o tekućim poslovima. — Među ostalim izveštava, da je privedena u ži-vot »Sokolska agencija«, koja je počela objavljivanjem svojih bulletina, a koji se dostavljaju našoj štampi.

Po predlogu organizaciono-pravnog oteka, a u sporazumu s gospodarskim otkom prihvaćen je predlog župe Mostar na ovogodišnju glavnu skupštinu Saveza, naime, da se dopuni dru-ga alineja § 4 pravilnika sokol. društva i to tako, da će u buduću glasiti: »Društvo mora plaćati župske i savezne pri-nose i to prvu polovinu i t. d.«

Brat tajnik u svojstvu referenta za Sokolstvo u inostranstvu podnaša de-taljan referat o stanju Sokolstva u Americi. Čitav referat prima se do znanja i zaključuje, da se pristupi po-jačanoj radu oko organizacije tamošnjeg Sokolstva, u koju se svrhu imade izraditi s tamošnjim sokolskim fakto-rija detaljna osnova, o čemu se ima do jedne od narednih sednica po tajništvu Saveza podneti konkretni pred-lozi.

Pošto je još referisao o priprava-ma organizacije sokolske izložbe i po-što su prihvaćeni predlozi prosvetnog odbora Saveza, po kojima ono uzima vidnog učesća u samoj priredbi, zaklju-čuje se da se unatoč svih ukazanih po-teškoća ideja održanja same izložbe ima na svaki način ostvariti.

Brat Miroslav Vojinović u zastup-stvu načelnika predlaže, da uprava Sa-veza imenuje za župskog načelnika župe Banja Luka brata Milana Puhala, a njegovim zamenikom brata ing. Slavi-šu Vajnera. — Prima se.

Brat Živanović iznosi da Sokolsko društvo Beograd III dana 6 novembra otvara svoj novo sagrađeni dom, pa moli članove savezne uprave da u što većem broju prisustvuju ovoj svečano-sti. — Prima se.

Sestra načelnica Skalarjeva upozo-ruje, da je u pravilnicima izvršnog od-bora za župe i društva izostavljeno, da u taj odbor ulazi i načelnica župe, ta-ko i društva. Pošto se konstatovalo, da je to učinjeno greškom prepisivača iz originalnog primerka, zaključuje se da se ima doneti ispravak u narednom broju »Sokolskog Glasnika«, a jednako i provesti korektura u knjizi »Organi-zacije«.

Brat dr. Dragić podnosi izveštaj o akciji Odbora za prenos kostiju nacio-nalnog radnika Petra Kocića. On sam kao delegat savezne uprave prisustvo-vao je ovoj sednici, a predlaže, da So-kolstvo u tome uzme vidnoga učesća.

Predlog brata Dragića prima se te se zaključuje, da Sokolstvo beograd-ske župe ima tom prenosu prisustvo-vati u punom broju u odorama, a brat dr. Dragić u svojstvu delegata Saveza ima poći do Banje Luke i prisustvovati tamošnjoj priredbi. Jednako ima se pozvati župu Banja Luku, da sa svojim članstvom što svečanije sudeluje sa-mome prenosu.

IZGUBLJENA LEGITIMACIJA

Brat Malayrazić Nikola, član Sokol-ske čete Mojdež-Herceg Novi, izgubio je svoju sokolsku legitimaciju pa se ovim putem oglašuje za neznačicu. — Sokolsko društvo Herceg-Novi.

Iz telovežbačkog sveta

STANJE TELESNOG VASPITANJA U SOVJETSKOJ RUSIJI

Pre rata postojala je u Rusiji i sokolska organizacija, koja je imala oko 60 društava, većinom po glavnim gradovima pojedinih gubernija i tamo, gde su bile srednje škole. Posle rata, za vreme sovjetskog režima, moglo je rusko Sokolstvo još nekoliko godina samo da živi. Pored Sokola postojala su u Rusiji još i neka druga telovež-bačka udruženja, pa čak i nemački Turnferajni, ali nijedno, između njih nije imalo znatnog upliva na narod. Samo Sokolstvo bilo je tek u prvom sta-diju svojeg razvitka te je imalo da mu-ku muči ne samo s drugim organizaci-jama nego i s prilikama u samoj zem-lji, a posle rata pogotovo još i s reži-mom, koji je bio antinacionalan i sa-svim nesklon Sokolstvu. Nekoliko go-dina posle primirja, ruska vlada zabra-nila je svaki sokolski rad, raspustila sokolska društva i sve ostale organizaci-je, te uzela telesno vaspitanje u svo-je ruke.

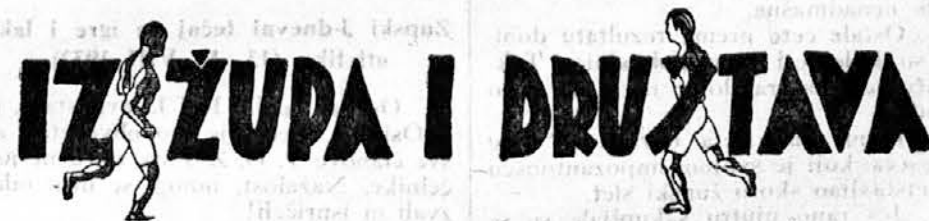
Uz veliku državnu pomoć i sarad-nju mnogih telovežbačkih i sportskih stručnjaka, uspeo je osnovati skoro svuda boljševistička telovežbačka društva. U pojedinim državnim tvornica-ma i drugim ustanovama nastala su isto tako telesnougovajna udruženja, ra-zume se i ova pod državnim nadzorom i vodstvom. Državna pomoć državnoj telesnougovajnoj organizaciji je stalna, a iznosi oko 25 milijuna rubalja godiš-nje. Jedino na taj način bilo je mogu-će, da se popne broj vežbača i sporti-šte od 1928 godine, kada je iznosio oko 600.000, na visinu od preko 3 milijuna članova, što znatno premašuje i ne-mačko Turnerstvo, koje inače pret-stavlja najjaču telovežbačku organizaci-ju sveta. Godišnje se podiže i ure-djuje, uz državnu pomoć, oko 100 vel-ikih vežbališta i stadiona sa svim pro-storijama za vežbanje, koje su udob-no nameštene. Naročito su veliki sta-dioni u Leningradu (Petrogradu) i Mos-kvi. Leningradski stadion može da pri-mi preko 100.000 gledalaca, te je sasvim moderno uređen i namešten sa svim spravama i ostalim uređajem za utak-mice, laku atletiku i t. d. Još je veći stadion u Moskvi sa preko 200.000 me-sta. U tom će se stadionu održati nare-d-ne godine sovjetska spartakiada. Mo-skovski stadion predstavlja danas naj-veći sličan prostor na svetu. Sa struč-nog stanovišta treba spomenuti, da je spomenuti stadion najmodernije opremljen, te predstavlja jedno čitavo mesto, jedan grad za sprovođenje te-lečnih vežaba u masama. — Naročito se mnogo važnosti polaže obuci pred-njaka. Kako je sav telesni odgoj u Ru-siji sasvim drukčije organiziran i spro-veden, to isto tako postoje i tamo po-sebne sovjetske prednjačke škole, kroz koje je prošlo u nekoliko godina više od 30.000 kandidata za učitelje telovežbe. To je svakako zavidan broj.

Navodamo sve spomenuto radi svoje interesantnosti, ne upuštajući se u točnost i istinitost ovih vesti. Donašamo onako, kako su to »Lidove Novi-ni« iz Brna donele u svojoj rubrici za telesno vaspitanje.

† Prof. dr. Arnošt Muka

12. o. m. umro je u Budišinu dr. A. Muka, čuveni slavist i buditelj lužičkih Srba. Rodio se g. 1854 u Velikom Vos-jeku, u blizini Budišina. Srednju je ško-lu polazio i svršio u Budišinu, gde je

Župa Beograd

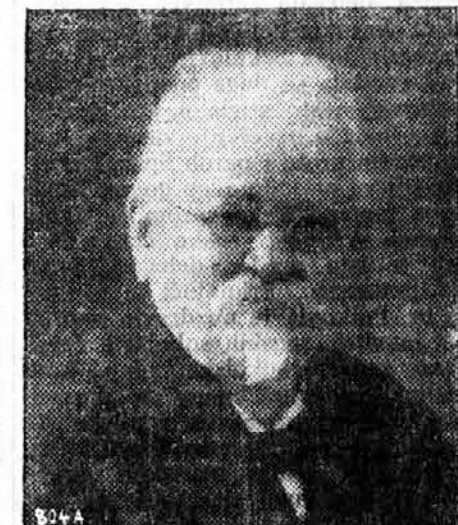
POMEN LEGETSKIM JUNACIMA

Kao i svake godine tako i ove So-kolsko društvo Mitrovice priređuje po-men našim herojima, koji položili svo-je živote na polju Legetu (kraj Mitro-vice). Pomen se priređuje jedne ne-delje u mesecu septembru. Ove godine pomen je održan 11 septembra.

Već u oči toga dana građanstvo je okitilo svoje domove državnim zasta-vama i spremalo se da u što većem broju pođe na Leget, koji je oko 7 km udaljen od Mitrovice. Sokoli vežbači pod vodstvom načelnika otišli su na Leget peške, a za građanstvo se po-brinulo Sokolsko društvo i pripremlilo prevozna sredstva po najskromnijoj ceni.

Pomen je izvršio g. Đura Živko-vić, paroh sela Sašinaca, a na jektenije je odgovaralo Srpsko crkveno društvo iz Sremske Mitrovice.

bio predsednik omladinskog društva »Societas Slavica Budiniensis«, koje društvo još i danas agilno radi. Filo-zofiju, specijalno slavistiku, studirao je na poznatim univerzitetima u Jeni i Lajpcigu. Godine 1878 promoviran je na čast doktora filozofije. Nakon do-vršeni studija služio je kao srednjo-skolski profesor u Žitavi, Budišinu, Ka-menici i konačno u Frajburgu. Glavno polje njegovog naučnog rada bilo je slavistika, folklor i literarna istorija. Njegovo najveće delo je »Slovník dol-

† Prof. dr. Arnošt Muka

njeserbske reči a jeje narečev«, na ko-jem je radio preko 25 godina. Ovaj rečnik štampan je od 1911 do 1915 u Petrogradu i to do slova N; posle rata štampan je u Pragu drugi deo do Z. Ovo je delo završeno velikom pomoći i zaslugom Praške akademije nauka. Prof. Muka radio je i kao naučenjak, publicista i narodni buditelj. U tome je njegova velika zasluga za njegov na-rod i slovenstvo. Od god. 1894 dalje bio je urednik »Časopisa Matiči Serb-skega doma«, a izdavao je niz godina o svom trošku jedini literarni list »Lu-žica«. Pored toga izdavao je razne knji-ge među njima i spise velikog lužičko-srpskog pesnika Barta-Čišinskog. Mnogo je i putovao pa je pre rata posetio i naše krajeve. Za svoj rad dobio je priznanje i ostalih slovenskih naroda, pa je bio redovni član Petrogradske akademije nauka, Srpske akademije u Beogradu, Jugoslovenske akademije u Zagrebu, član Češke akademije u Pra-gu, a pored toga i začasni član mno-gih slovenskih društava. Lanjske godi-ne prilikom njegove 75 godišnjice iza-bralo ga je Prvo pevačko društvo u Beogradu za svog časnog člana. Za svoj rad odlikovan je također i mno-gim visokim odličjima slovenskih drža-va. Kao dobar Sloven pokojnik je bio i oduševljen Soko, Slava mu!

Prenos kostiju Petra Kocića u Ba-nju Luku. Na pobudu društva »Zmi-janje« preneće se kosti pokojnog kulturnog radnika i pisca Petra Kocića iz Beograda u Banju Luku, gde će biti 6 novembra o. g. sahranjene kod same crkve. Za prenos vrše se velike pripre-me u kojima učestvuju i Sokolstvo.

50 godišnjica »zlatnog Praga«. Dne 8 oktobra proteklo je 50 godina ot-kako je poznati veliki Sloven dr. Tomaš Černi, stupajući na mesto pri-matora mesta Praga, u svom nastup-nom govoru izgovorio sledeće reči: »Želim da ovaj naš stari istorijski grad, naš kraljevski grad, postane zlat-ni slovenski Prag i da se razvija u što lepšoj budućnosti.« Ove reči iznenadi-le su čak i mnoge Čeha, a kod Nemaca izazvale su pravu buru. Taj naziv »zlat-ni slovenski Prag« toliko je omililo, ne samo češkom narodu, nego i ostalim, da danas, kada govorimo ili pišemo o Pragu, uvek spominjemo, da je to slo-venski i zlatni Prag.

Župa Cefinje

SOKOLSKA ČETA U SUTORINI

Sokolska četa u Sutorini 9 oktobra o. g. osvetila je svoju zastavu, koju joj je darovao i kojoj je kumovao br. Jovo Sekulović iz Hercegnovoga.

Tačno u 10 sati izjutra Sokolsko društvo iz Hercegnovoga sa svojom muzikom, kao i sve obližnje sokolske čete svečano su dočekali uz sviranje muzike i pucanje prangija delegata g. bana Zetske banovine brata Danila Čorovića, delegata cetinjske Sokolske župe O. Jeroteja Petkovića i kuma zastave brata Jova Sekulovića. Posle pozdrava svrstala se duga povorka, koja je obišavši mesto stigla na vežbalište gde je otpočelo osvećenje zastave, koje je izvršio proto i paroh Špiro Lučić, održavši tom prigodom lep govor. Kum je uzeo zastavu i s govorom, u kome je istakao vrednost seoske čete u Sutorini, te istu predao delegatu župe bratu Petkoviću. Primajući je u ime župe br. Petković je pozdravio napredak i razvitak seoskih sokolskih četa, istakao zadaću sokolske ideje kod omladine, zahvalio kumu na daru i istakao važnost i značenje sokolske zastave, koju je zatim predao bratu Niku Cirigoviću, zameniku starešine matičnog društva, a ovaj starešini čete Petru Deriću, koji je onda predao barjaktar solunskom dobrovolju bratu Marku Martinoviću, koji je položio svečanu zakletvu na vernost i odanost datoj mu zastavi.

Zatim je govorio izaslanik bana, a profesor Jovan Đuričić održao je predavanje o važnosti seoskih sokolskih četa, završivši s poklikom Nj. Vel. Kralju i Prestolonasledniku Petru. Muzika je nato otisnula državnu himnu. U 12 sati je bio banket, na kome je održao zdravicu Dinastiji Karadorđevića mesni paroh Lučić a brat Vuko Ajčević pozdravio je Sokole.

U 4 sata ispraćen je izaslanik banov i u isto doba dočekan podmladak i naraštaj iz Hercegnovoga, koji je došao vozom.

U 4½ sata je na vežbalištu izveden javni čas, na kome su izveli proste vežbe: muška deca iz Sutorine; muška deca iz Hercegnovoga; članovi Sokolske čete iz Sutorine; vežbu s batinama muška deca iz Sutorine i vežbu s venčicama ženska deca iz Hercegnovoga.

Vežbalište je bilo lepo okićeno s državnim zastavama, a naroda je bilo mnogo, osobito u narodnim nošnjama. Naročito je palo u oči prisustvo Ministra saobraćaja brata Laze Radivojevića, koji je ovuda slučajno prošao i prisustvovao javnom času, i na polasku darovao četi 200 dinara. Posle javnog časa razvilo se narodno veselje, a zatim je sledio ispraćaj, uz pucanje prangija i burno pozdravljanje, matičnog društva i seoskih četa, kuma i župskog delegata.

Župa Niš

OKRUŽNI SOKOLSKI SLET U ZAJEČARU

Ovde je održan veliki sokolski slet na području okružja zaječarskog na kome su sudelovali društva: Knjaževac, Kraljevo Selo, Rtanj, Bor, seoske čete sela: Grljana, Žukovca, Velikog Izvora, Vražogrnca i Rgatine, i kao gost negotinsko Sokolsko društvo i otsek ruskog Sokola. Slet je počeo još 1-og ovog meseca po podne i kao prva točka bilo je takmičenje seoskih četa za prvenstvo prelazne sokolske zastave, koju je poklonio brat Jovan Jovanović, rentijer iz Zaječara, koji je pre dve godine i zaječarskom Sokolskom društvu poklonio zastavu, koja je jedna od najlepših u župi Niš. Takmičenje seoskih četa sastojalo se u prostim vežbama, bacanju duleta, skoka u dužinu i visinu. Prema rezultatu i pokazanom uspehu zastavu je dobila sokolska četa iz Grljana, koja je u svima tačkama bila nenadmašna.

Ostale čete prema rezultatu dobile su diplome i javnu pohvalnicu. Takmičenje četa trajalo je od 3 do 6 po podne.

Drugi dan sleta održan je 2-og meseca, koji je svojom impozantnošću pretstavljao skoro župski slet.

Još rano ujutru sakupljale su se po varoši, koja je bila iskičena državnim zastavama i natpisima istaknutim na javnim mestima, gomile Sokola i Sokolice, očekujući dolazak starijih članova da se formiraju za povorku, koja polazi od gimnazije ka stanicu.

Prva grupa članova Sokola bila je iz Negotina, koja je brojala 120. Iza ovih stigla su društva Knjaževac, Rtanj, Kraljevo Selo, Bor i Boljevac, od kojih se formirala impozantna povorka.

Na čelu s vojnom muzikom i sokolskim zastavama krenula je velika povorka u maršu kroz varoš uz zvuke muzike i truba sokolskih trubača. Zaustavila je se pred zgradom općinskog suda, gde je sa balkona povorka pozdravljena, a u ime građanstva od strane predsednika općine g. D. Nikolića. Uz mnogo pohvala i radošću pozdravio je Sokole, veličajući i divjeći se njihovoj snazi i sokolskom pripremi na čuvanje narodnih tekovina, vaspitanju, čiji je cilj da omladinu nauči za budućnost i sreću domovine. O čemu mu je bilo što se ovaj slet u

Zaječaru održava i blagodari organizatorima kao i svemu Sokolstvu, braći i sestrama, na uloženom trudu i spremi. Toplom pozdravu predsednika općine odgovorio je brat Rada Dimitrijević, starosta župe. — U ime svih Sokola šalje pozdrav Vlada i građanima grada Zaječara, ne zaboravljajući srdačnost njihovu kao i staranje o razvitku Sokolstva.

Povorka se zatim vratila i u dvorištu Esnafskog doma održane su probne vežbe svih članova vežbača kao i dece.

Glavni deo sokolskog sleta počeo je u 3 po podne u krugu pešadijske kasarne gde je starosta župe brat Rada Dimitrijević predao pobednicima, seoskoj četi iz Grljana, zastavu, a preko brata Tuna staroste zaječarskog sokolskog društva. Tom prilikom brat Dimitrijević održao je dirljiv patriotiski govor u kome je izneo sve što čeka Sokolstvo, danas i u budućnosti, kao i značaj sokolske zastave. Građanstvo, koje je bilo u masi prisutno, oduševljeno je i radosno saslušalo brata starostu.

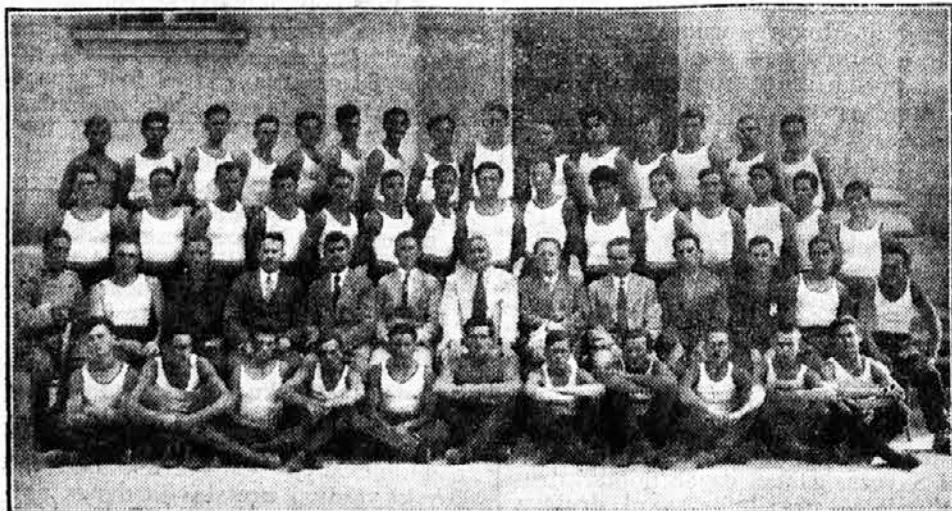
Župa Osijek

OVOGODIŠNJI TEČAJEVI ŽUPE

Župski 14-dnevni prednjački tečaj (24 VII 6 VIII 1932)

Ovogodišnji župski 14-dnevni tečaj održan je u Osijeku od 24 jula do 6 avgusta o. g.

U tečaj se je prijavilo samo 54 učesnika, što je dokaz, da još mnoge naše jedinice ne shvataju važnost prednjačkih tečajeva za sokolski rad i

Župski 14-dnevni prednjački tečaj održan u Osijeku od 24 VII do 6 VIII 1932

vaspitanje. Polaznika bilo je konačno 41 i to: Adaševci 1 — Baranjsko Petrovo Selo 1 — Babina Greda 1 — Budimci 1 — Čeralje 1 — B. Manastir 1 — Darda 1 — Erdevik 2 — Kukujevići 1 — Kutjevo 1 — Kapela 2 — Macute 1 — Novi Jankovci 1 — Mirkovci 1 — Nijemci 2 — Osijek g. g. 7 — Osijek d. g. 1 — Petlovac 2 — Sotin 1 — Slakovci 1 — Slav. Požeja 2 — Šid. Banovci 1 — Šid 1 — Tenj. Antunovac 1 — Vinkovci 2 — Vel. Vučkovci 1 — Vrbanja 1 — Vel. Kapanica 1 — Zdenici 1.

Po zanimanju je bilo: 9 zanatlija, 6 trgovaca i trgovačkih pomoćnika, 6 općinskih i 3 privatna činovnika, 9 daka, 1 učitelj i 7 seljaka.

U društvima odnosno četama vrše funkcije: 3 načelnika, 2 zam. načelnika, 1 prosvetar, 2 statističara, 1 zam. načelnika okružja.

Raspored tečaja bio je sledeći: A. Tiršev sustav u pregledu — 4 sata — predavač br. D. Glasner. Proste vežbe, teorija i praksa 18 sati — predavač br. I. M. Blažek. Redovne vežbe, teorija i praksa — 10 sati — predavač br. I. M. Blažek. Vežbe na spravama — 7 sati — predavač br. ing. M. Kvapil. Vežbe na spravama koje dižemo — 4 sata — predavač br. B.

Župski 3-dnevni tečaj za igre i laku atletiku (13—15 VIII 1932).

Održan je 13, 14 i 15 avgusta o. g. u Osijeku. Tečaj je bio obavezan za sve članove T. O. Ž. i sve okružne načelnike. Nažalost, mnogi se nisu odazvali ni ispričali!

Ukupno je u tečaju bilo 35 braće

Župski 3-dnevni tečaj za igre i laku atletiku održan u Osijeku od 13—15 VIII 1932

rostu. Na koncu se klicalo Kralju, zaštitniku Sokola. Muzika je intonirala himnu, zastave su u pola oborene čvrsto držane, a narod stojeći slušao.

Pošto se svima zahvalio za staranje i pripremanje za ovaj slet, izlazio je se s mnogima i pošao svojoj kući. Tako je brat Dimitrijević i ovom prilikom pokazao da u Sokolstvu gleda snagu i budućnost svega jugoslovenskog naroda. Posle su nastale različite vežbe, na kojima je učestvovalo 400 do 500 vežbača, članova i dece, kao i otseka ruskih Sokola. Vežbe su izvedene izvanredno, a vežbači oduševljeno pozdravljeni. Naročito su utisak ostavile dobro formirane i organizovane seoske čete. Uveče je priredena akademija na kojoj je bilo dosta dobrih točaka.

Akademija je bila odlično posećena. Kako je ovom prilikom za ovaj slet pokazan izvanredan uspeh, a naročito u propagandi, to zasluga pripada starešinstvu zaječarskog Sokola, načelniku Ščeglovu, načelnici sestri Koji Jovanovićevoj, koji su uložili mnogo i mnogo truda. — P. A.

Šandorov. Laka atletika, teorija i praksa — 12 sati — predavač br. E. Franjević. Praktički sat telovežbe — 14 sati — predavač br. F. Babić. Metodika telovežbe — 3 sata — predavač br. B. Šandorov. Telovežba dece — 14 sati — predavač br. F. Babić. Plivanje — 2 sata — predavač br. M. Sila. Uredaj sprava i vežbališta — 1 sat — predavač br. I. M. Blažek.

B. Sokolska misao, temeljna načela i prosvetni rad u Sokolstvu — 6 sati — predavač br. A. F. Staneti. Moralno vaspitanje u Sokolstvu — 3 sata — pre-

davač br. dr. N. Čepinac. Istorija Sokolstva i gimnastike — 3 sata — predavač I. Maričić. Organizacija SKJ — 2 sata — predavač br. R. Stepanov. Organizacija tehničkih organa — 2 sata — predavač br. ing. M. Kvapil. Statistika o pohađanju vežbi — 2 sata — predavač br. ing. M. Kvapil. Sokolski časopisi i literatura — 1 sat — predavač ing. I. M. Blažek.

C. Anatomija i fiziologija — 6 sati — predavač br. dr. A. Nevidal. Higijena i prva pomoć — 4 sata — predavač br. dr. D. Župnik. — Ukupno 118 sati.

Nastava je tekla bez prekida, svaki dan od 6.30 u jutro do 12, a po podne od 15 do 19 časova. Tečaj je vodio br. I. M. Blažek, član T. O. Ž. i nastavnik gimnastike iz Sl. Požege.

Predavanja i praktične vežbe pohađane su dobro, interes je bio dobar, disciplina zadovoljavajuća. Opći je polučeni uspeh obzirom na početnički materijal dobar.

Polaznici tečaja bili su smešteni u Dačkom domu gde su imali i stan i hranu. Vežbalo se je na letnjem vežbalištu i u vežbaonici Sokolskog društva Osijek g. g.

Na završetku tečaja podeljena su uverenja o polasku tečaja.

i 12 sestara, tokom tečaja 2 su polaznika brisana.

Svrha je tečaja bila propaganda igara i lake atletike, praktično i teoretsko upoznavanje pravila, propisa i načina igre odnos. treninga — upute i praksa u suđenju igara i 1 a. disciplina.

Raspored tečaja bio je sledeći:

Laka atletika — pripreme vežbe (kao jutarnji sat vežbi bez sprava) — 3 sata — br. E. Franjević. Laka atletika — stilovi, teorija i praksa — 3 sata — br. B. Šandorov. Odbojka — teorija i praksa — 3 sata — A. Šijanović. Dečje igre (praktički i teoretski)

Prvi župski trodnevni tečaj za društvene prosvetare (20—22 VIII 1932).

Ovaj prvi prosvetni tečaj naše župe uspeo je u svakom pogledu. Predavanja su bila na potrebnoj visini, interes i disciplina polaznika odlična, a organizacija tečaja provedena do u najmanju sitnicu. ŽPO-u bilo je mnogo stalo do toga da ne samo prosvetarinama opće znanje o sok. prosveti i da

Prvi župski trodnevni tečaj za društvene prosvetare održan u Osijeku od 20—22 VIII 1932

ih uputi u praktično sprovođenje svih grana prosvetnog rada u društvima, nego je nastojao da u taj tečaj unese šta više topline, familijarnosti, bratskog zblizjenja između učesnika tečaja i članova ŽPO-a. Predavači, a skoro i svi ostali članovi ŽPO-a, iskoristili su za vreme tečaja svaku priliku da budu što češće i što dulje s braćom i sestrama učesnicima. To međusobno upoznavanje, zajednički život i trajni kontakt, te izmene misli o najaktuelnijim sokolskim pitanjima, raspravljanje izrečenih misli u predavanjima za vreme celog tečaja, — sve je to bilo izvedeno velikim i lepim uspehom, te je vanredno zblizilo braću i okružilo ih na daljni rad. U toku celog tečaja vladao je upravo idealan sokolski duh, bratska ljubav, međusobno poštovanje, jedinstvo misli i jaka težnja za ostvarenjem velikih sokolskih ideala.

Sav život tečaja bio je skoncentrisan u Dačkom domu. Tamo su tečajnici imali lep stan i odličnu prehranu, tamo su se održavala sva predavanja i konferencije, a u dvorištu Dačkog doma vršila se i jutarnja telovežba.

Na tečaju je bilo 32 slušača, 31 učesnik internista (29 braće i 2 sestre) i 1 učesnica eksternistkinja. Ti tečajnici su bili po svojim sokolskim funkcijama: 22 društvena prosvetara, 4 društvena tajnika (ujedno i članovi PO), 2 člana PO, 2 starešine, 1 načelnica i 1 načelnik, a po zanimanju 24 učitelja (i učiteljice), 4 opć. činovnika, 1 sreski sudija, 1 lekar, 1 srednjoškolski profesor i 1 student prava. Postotak učestvovanja braće društvenih prosvetara nije zadovoljivo.

Raspored je bio: jutarnja gimnastika, doručak na nastavi do podne. Posle podne je nastava tekla od 15 do 19 sati. Bilo je 15 predavača sa 19 predavanja u 21 satu nastave, a program je bio raznovrstan i obilan. Predavači i predavanja su bila sledeća:

Dr. Ilija Mamuzić: Idejni osnovi i temeljna načela Sokolstva (2 sata); dr.

— 5 sata — br. F. Babić. Dve igre za naraštaj (ogratki i izmenično treniranje oko vežbališta — 2 sata — br. ing. M. Kvapil-J. Šafarž. Igre za članstvo i naraštaj — 3 sata — br. I. M. Blažek. Tečaj se je vršio na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Osijek g. g.

Nikola Čepinac: O moralnom vaspitanju u Sokolu (1 sat); dr. Nikola Čepinac: O disciplini (1 sat); Aleks. F. Staneti: O prosvetnom radu u Sokolstvu uopće (2 sata); Ivo Maričić: O sokolskom vaspitanju naraštaja i dece (2 sata); T. Ž. Ilić (Slav. Brod): Savremeni nacionalni zadaci Sokolstva (1 sat); Milan Vakanjac: O trezvenjstvu (2 sata); Ljudevit Šeterlajn: O lutkarstvu (2 sata); Josip Šemberger: Radio, film,

diapozitivi (1 sat); Ing. Miloš Kvapil: O važnosti telesnog vaspitanja po Tiršu, ostali sistemi i druga aktuelna pitanja tel. vežbanja (1 sat); Fran Babić: Moderne igre za naraštaj i decu i njihovo vaspitno značenje (1 sat); dr. August Nevidal: Zdravstveni rad u Sokolstvu (1 sat); dr. Milan Bedenić: T. zv. netaletirani učenik (1 sat); Vlad. Rutar: O prosv. statistici (½ sata); Ilija Beara: O sokolskoj štampi (½ sata); Branivoj Dimitrijević: Glazba i pesma u Sokolstvu (½ sata) i Branivoj Dimitrijević: Pozorišni otseci (½ sata). —

Tečaj je vodio župski prosvetar brat Aleks. F. Staneti, a zamenik mu je bio brat Ivo Maričić, tajnik ŽPO-a. Obojica su kroz vreme tečaja bili neprestano s učesnicima. Jutarnju gimnastiku je vodio brat Zvonko Hribarski. Otvorenju tečaja prisustvovala su nekolicina braće iz uprave župe te je radi odsutnosti starešine župe uz župskog prosvetara pozdravio tečajnike i gospodar župe brat Ivo Fišer. Tečaj su još posetili braća zamenik starešine župe Radoje Stepanov, starešine osječkih društava dr. Matej Perić i Drag. Š. Švalm, a na večeru upoznavanja su bili i mnogi ostali članovi uprave župe. Na večeru upoznavanja iznenadile su nas svojom pažnjom i ukusnim aranžmanom sestre K. Trkulja, M. Komadić i E. Šeterlajn, a brat Dušan Hinić, član uprave župe, zadužio je tečaj, što je otpuštanjem svojeg prostranog motornog čamca omogućio ugodan izlet i kupanje na Dravi, koje je tečajcima ostalo u najlepšoj uspomeni. Na braći okružnim i društvenim prosvetarinama je sada red da uspešno nastave započeti posao!

Jesam li poslao preplatu? za sokolske listove?

mi. Predvsem kulturni filmi stanejo več kot običajni, sokolski pa so najdražji. Vsaj kulturni bi morali biti prosti take. Na podlagi, teh izvajanj je zbor sestavljal resolucijo v kateri je tudi zapopadeno vprašanje zaščite sokolskih delavcev pred raznimi vplivi nekaterih nepoklicanih, ki vplivajo na razvoj društev v lokalnih zadevah. Vsa društva so obsojala nerednost, ki so se izvršile ob priliki vsesokolskega zleta na voznji, ki se morajo v bodoče preprečiti. Videlo se je, da pravilnik o zletu ni veljal enako za vse župe, ker se sicer ne bi mogle vršiti take nerednosti.

V nadaljnjem razgovoru se je pretresalo vprašanje sokolskih knjižnic, ki naj bodo urejene po enotnem načrtu. Isti bo predložen žup. prosvetnemu odboru v odobrenje. Ker so pričele nekatere knjižne družbe s svojimi edicijami vzgajati čitatelje v negativno državnem duhu, in ker so naročene tudi naše sokolske knjižnice nanje, je zbor sklenil, da z novim letom iste radi tendence odpovedo, nasprotno pa naj se naroče na vse edicije Sok. Matice, ki so ceneje in za vsako društvo večje važnosti. Radi pregleda vseh knjig morajo poslati vsa društva okrožju svoje seznane. Glede sokolskega tiska je bilo sklenjeno, da se bo uvedla po društvihi kolportaza, ki mora dvigniti število listov v tem okrožju. Tudi o so-

Župa Novo mesto

MIRENSKO SOKOLSKO OKROŽJE

Zbor prosvetarjev.

Deveti oktober je bil zopet za naše okrožje dan dela in načrtov. Ta dan so se zbrali v Sokolskem domu na Mirni ob desetih dopoldne prosvetari, popoldne ob 13. uri pa vsi tehničarji — načelniki in načelnice društev, ki so na svojih sejah napravili obračun dosedanjega dela in načrt za zimo.

Po 10. uri je otvoril okr. prosv. nadzornik redno sejo. Udeležili se nista po svojih zastopnikih društvi St. Rupert in St. Janž, obe brez opravičbe. Br. prosvetariji so podali kratka poročila o prosvetnem delu svojih društev, iz katerih je razvidno, da so vsa društva izvršila Tirševe proslave s kresovi. Pa tudi v ostalem je prosvetno delo v zadovoljivem razvoju. O vsesokolskem zletu se je vršilo po nekaterih društvih že par predavanj, ostala pa bodo iste nadoknadila v oktobru. Sledil je razgovor o glavnih vzrokih in ovirah, ki ovirajo prosto pot podeželjskemu prosvetnemu delu, predvsem visoko obdavčenje prosvetnih-kulturnih prireditelj (igre), ki v današnjih tako težkih časih mnogokje ustavlja vsako delo. Marsikje na deželi radi slabega obiska niso kriti niti stroški, kje so še — razne davščine. Še slabše je s fil-

kolskem poročevalstvu so bili izvršeni sklepi. Vse sokolske vesti, članke in poročila morajo društveni novinarji poslati listom le skozi roke okr. nadzornika (prosv.) in ne kot se je dogajalo, sedaj kljub že sprejetemu sklepu okrožja, da so prišla v naše javno časopisje večkrat netočna, celo neresnična in Sokolstvu škodljiva poročila. Zato je bilo soglasno sklenjeno, da se ta sklep pošlje tudi vsem uredništvom Sokolstvu naklonjenega tiska. V vprašanju iger je bilo določeno, da društveni dramski odseki prirede igre najprvo domačih-jugoslovenskih avtorjev in potem šele tuje, a skrbnost naj bo v izbiri zadnjih. V svrhu kontrole bodo posiljala vsa društva okrožju predhodno igre v odobritev. V program dela pa spada tudi sokolsko petje v telovadnici, ki se mu mora posvetiti vsa pažnja. Enako tudi ustanovitev mlad. sok. zbora in mešanega za članstvo.

V celoti je bil sprejet za vsa društva načrt prosvetnega dela ki je obvezen za vsa društva in sicer: 5 dramskih predstav; pet prosvetnih večerov v zvezi s sokol. in kult. gospod. debatnimi večeri; pet mladinskih nedeljskih popoldnevov, pet naraščajskih popoldnevov, nagovori pred vrsto po načrtu brata dr. Kovačiča, 10 sok. kult. in mešanih filmov. Proslava 1. in 17. decembra; teden sokolskega tiska; Silvestrovo; spomladanska prosvetna akademija. S sprejetjem tega načrta je bila seja prosvetarjev zaključena s pozivom predsedujočega, da se skuša vsako društvo približati izvršenju tega minimalnega prosv. načrta.

Seja tehničarjev okrožja.

Po 13. uri je br. okrožni načelnik otvoril ob polni udeležbi vseh tehničarjev redno sejo okrožja, ki je potekala vseskozi v bratskem duhu. Vsi društveni načelniki so poročali o svojem delu in naglasili v celoti, da je tehnično delo v okrožju v pozitivnem pravcu. Razen St. Ruperta so vsa društva priredila tudi letos svoje javne nastope, ki so pokazali uspehe skupnega dela, saj so nastopala na vseh nastopih vedno vsa društva. Pa ne samo v svojem okrožju, tudi na ostalih prireditvah v župi in izven nje (Ljubljana, Ribnica, Višnja gora) so sodelovala z uspehom. Okrožne in župne tekme pa so pokazale dostojno višino našega telovadčega članstva. Poročilom sta sledili kritični nastopi br. okr. načelnika in s. okr. načelnice, nakar je bil razgovor o našem bodočem delu v telovadnici. Uvodoma se je tudi za zbor priključil rešitvi prosvetarjev, ki bo odposlana na merodajna sokolska mesta.

Glede naučenja novih saveznih vaj je bilo sklenjeno, da se bodo pričele učiti in vaditi skupno v okrožju, da se bodo naučile enako in pravilno. Radi čim tesnejšega sodelovanja v tehničnem pogledu se bodo vršili skupni sestanki vseh vadiateljev v okrožju v okrožni prednjaški šoli.

V društvi se ustanovijo tudi smučarski odseki, za spomlad pa pričnemo tudi v okrožju z »odbojko«. Razgovor je potekel o vprašanju akademskih točk in je bilo sklenjeno, da vsa društva pošljejo sezname akademskih sestav okrožju, ki bo potem sestavilo skupen seznam, kateri bo dobrodošel vsem društvom v okrožju pri sestavljanju programov. S pozivom, da se telovadnica prične že sedaj pripravljati za pokrajinski zlet v Ljubljani — je zaključil br. okr. načelnik tehnično okrožno sejo.

SOKOLSKO DRUŠTVO MIRNA

Prav dobrodošel je bil nastop dramskega odseka Sokolskega društva Mirna, ki je takoj po teh. okr. seji odigral pred zastopniki okrožja in v polni dvorani znano veselico. Pri belem konjčku v režiji br. prosvetarja Lipovca, ki mu je čestitati. Igralski ansambl je dokaj prožen, seveda z začetniki je delo težje. Vendar so se vsi potrudili, da so izvršili svojo nalogo zadovoljivo. Omeniti moram, da so vsi igralci telovadci in telovadke. Sokolski znaki pa ne spadajo na oder!

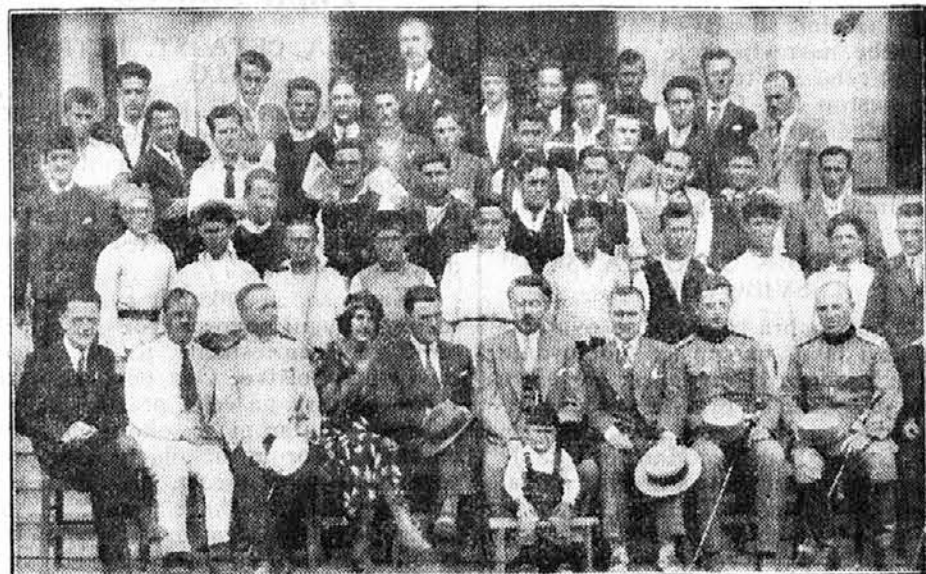
Vsem društvenim dramskim odsekom v okrožju priporočamo, da ob priliki okrožne seje prirede primerno dramsko predstavo, kakor je to bila na Mirni.

Naslednja seja okrožja se bo vršila sredi meseca novembra. Kraj bo pravočasno javljen.

Župa Skoplje

TRI SOKOLSKA TEČAJA U BITOLJU

Na krajnjem jugu naše otadžbine živi i dela bez pompe i skromno, izmedu dveju historijskih planina, Kajmakčalana i Peristera, Sokolsko društvo Bitolj.

20 - dnevni sokolski tečaj za seljake održan u Bitolju od 19 IX do 9 X 1932

Od 19 septembra do 9 oktobra ovo je društvo uspešno do ostvari tri uspešna tečaja, koji će za razvitak Sokolstva na našem jugu značiti datum.

Inicijativom Prosvetnog odbora ostvaren je: dvadesetodnevni tečaj za seljake i trodnevni za učitelje ce narodnih škola; inicijativom tehničkog odbora ostvaren je prednjački tečaj i obavljeni su ispiti pod predsedništvom br. Nikole Dronjka, delegata župe Skoplje.

a) Dvadesetodnevni tečaj za seljake trajao je od 19 septembra i završen 9 oktobra t. g. Program tečaja bio je prosvetno poljoprivredno-tehnički i na njemu je održano oko 80 teorijskih i 60 praktičnih časova. Predavači su bili: lekari, profesori, agronomi, učitelji i dr. na broju 25. Tako je održano 20 časova iz poljoprivrede (voćarstva, ratarstva, stočarstva i zadržavanja), 2 iz veterine, 4 iz higijene, 10 iz sokolske ideologije, 6 iz narodne istorije, 6 iz narodne poezije, 6 iz pisanja za administraciju, 6 iz računskih radnji i oko 28 časova iz sokolske gimnastike.

Učesnici tečaja imali su uveče po dvaput nedeljno čas iz horskog pevanja narodnih pesama i marševa, projekcioniranja raznih krajeva naše zemlje i vojnu muziku radi igre i uveseljavanja.

Po programu četvrtkom po podne učesnici su obilazili kulturne ustanove i upoznavali se s njihovim funkcijama. Treću nedelju proveli su u ovd. Poljoprivrednoj školi na praktičnim i korisnim radovima, upoznavajući se s poljoprivrednim gazdovanjem i uređenjem škole i njenim ciljevima, obučavajući se u kalemljenju voćaka i vinove loze i dr. radovima na terenu školskog imanja.

Tečaj je s uspehom završio rad i tečajci iz sreza Morihovskog, kojih je bilo 20, veselo su pošli svojim kućama puni poleta i sokolskog oduševljenja za nov rad koji ih čeka na selu.

b) Trodnevni tečaj za učitelje bio je po karakteru ideološki sokolski tečaj i obavio se u međuvremenu od 4 do 6 oktobra. Na njemu su imali učitelji da se upoznaju s principima sokolske ideje radi njenog sprovođenja po školama i u narodu. Održano je ukupno 25 predavanja s nekoliko časova gimnastike. Predavači je bilo 16 sve samih prokušanih i oduševljenih sokolskih radnika.

Na ovom tečaju predavao je: br. M. Pavlović: »Ideologija Sokolstva«, »Sredstvo za sok. propagandu«, »Odnos prema Sokolstvu«; br. dr. S. Prošć: »Sokol. higijena i prva pomoć«; br. M. Purić: »Narod i Sokolstvo«; br. prof. Velimir Petković: »Tirš i Figner« i »Narodna poezija i Sokolstvo«; br. prof. Radomir Čivović: »Sokolska organizacija« i »Sokolstvo i narodna vojska«; br. Adolf Bartipan, nast. gimnast.: »Istorija gimnastike«, »Istorija Sokolstva« i »Proste vežbe, laka atletika«; br. prof. Milan Isaković: »Seoske sokolske čete«; br. Mirko Štajnfel, art.

kap. i kl.: »Nacionalizam i Sokolstvo«; br. Franjo Malgaj, intend. kap. i kl.: »Izleti i logorovanje«; br. Milan Dordević, penz.: »Sokolska značka, sokolska odora i sokolsko bratstvo«; br. Jovan Ničota, škol. nadzornik: »Učitelj i Sokolstvo«; br. prof. Ivan Janjuh: »Trežvenost i Sokolstvo«; br. Milan Sevkic, polj. referent: »Principi zadugarstva, nabavilačke i kreditne za-

druge«; s. Zora Janković, učiteljica: »Žena i Sokolstvo«; br. Milomir Popović, nast.: »Podizanje i nega voćaka« i br. ing. Branko Naumović, direktor polj. škole: »Poljoprivredna nastava u seoskim osnovnim školama — školske bašte«.

I ovaj tečaj uspešno je završio rad i predavači su bili silno pozdravljeni posle održanih predavanja. Poslednjeg dana obišli su Poljoprivrednu školu, razgledali gazdinstvo i porazgovarali sa seljacima tečajnicima i tom prilikom im je brat Pavlović u postrojenim redovima održao sokolski pozdrav bodreći ih da istraju kao pravi Sokoli do kraja. Pošto je i za seljake to bio poslednji dan to su uveče pored učitelja-ca i oni sa svojim drugovima učenicima Poljoprivredne škole posetili lutkovno pozorište ovog sokolskog društva — koje uzgred budi rečeno prvo je na Jugu — i gledali komad »Robinson Kruse«, diveći se izvođenju i celoj spremi.

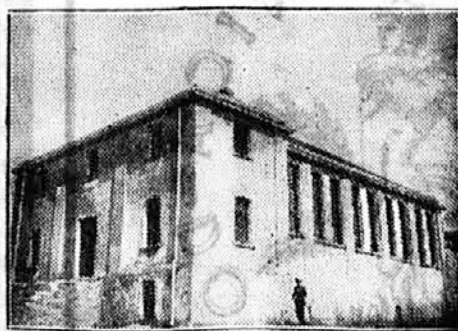
Učitelja-ca je bilo iz grada Bitolja, kao i iz srezova: bitoljskog i morihovskog, koji su dobili za ovaj tečaj specijalno trodnevno odsustvo. Broj slušalaca za vreme predavanja varirao je između 110—116.

Po završenom tečaju učitelji-ce i predavači kao i seljaci svi su se srdačno oprostim i rastali, zavetujući se jedni drugima da će raditi na širenju Sokolstva po školama i u narodu. Tako su završene ove manifestacije sokolskog bratstva na jugu i može se nadati da će od njih biti dobrih rezultata po narod i Sokolstvo.

Prof. M. Petković.

SOKOLSKO DRUŠTVO VALANDOVO

U cilju unapređenju Sokolstva na krajnjem jugu naše otadžbine, odnosno u srezu dojranskom, Sokolsko društvo u Valandovu odlučilo je da priredi nekoliko propagandnih izleta na kojima bi se pored ostalog izvele i javne vežbe.

Sokolski dom u Valandovu u granji

U prvu etapu ovih izleta pored s. Pirave gde je već održan javni čas na dan 27 septembra tek. god., uzeta su još i ova sela Furka na dan 23 oktobra, zatim Brajkovci, Balinci i Marvinci.

Sokolsko društvo u Valandovu osnovano je krajem 1929 godine od

koga je datuma pa do danas radilo nekad manje nekad više, kako su mesne prilike dozvoljavale. Treba samo spomenuti prošlogodišnji zemljotres pa da nam razjasni Sokolstva bude u ovom kraju osvetljen. Tek od početka ove godine društvo s najvećim poletom i požrtvovanjem radi na širenju sokolske ideje. Nije isključeno da kvalitativno jednog dana ne stane uz bok prvim društvima na jugu naše domovine.

Pored toga vredno je istaknuti da ima društvo svoj dom koji je podignut po planu. On će u svemu biti prava zaloga za istinski sokolski rad u budućnosti. Još nije sasvim dovršen, ali i to će doskora biti. Sokolstvo ovoga mesta mnogo duguje dobrotvoru našega naroda gospodinu Donu Frotingamu, državnoj pomoći i Samostalnom pionirskom bataljonu na saradnji kao i gospodinu Živojinu Laziću, ministru un. poslova.

Zasluga je također i brata Radivoja Nanovića, starešina društva, koji je najviše saradivao i zalagao se za ostvarenje ideje u pogledu izgradnje sokolskog doma. Ovaj će dom biti temelj sokolske škole koji će biti ujedno i jamstvo za siguran i snažan polet nesavitljivog Sokola na krajnjem jugu naše otadžbine. Glig. R. Ružić.

OSNIVANJE SOKOLSKO ČETE U SELU BLATAC, SREZ KOČANSKI

Dana 9 oktobra t. g. osnovana je Sokolska četa u selu Blatac, srez Kočanski, od strane Sokolskog društva Kočane. Po odobrenju bratske župe iz Skoplja od strane društva prisustvovali su braća: starešina Blagoje Džidrović, potstarešina dr. Stojan Nikolić, prosvetar Stanko Obradović, tajnik Steva Zlatičanin, načelnik Fran Telban i članovi upravnog odbora Rad. Bujić sreski načelnik i inž. Vladimir Artuhov, sreski poljoprivredni referent.

Skupština se je održala u zgradi nove škole Blatačke u 10 časova pre podne, na kojoj je bilo oko 150 lica iz mesta, predstavnici općine, učitelji iz Blaca i obližnjih sela, koji su naročito došli za ovu skupštinu.

Skupštinu je otvorio starešina društva i s nekoliko prigodnih reči zahvalio se prisutnima na posetu. Naročito je naglasio što među prisutnima vidi većinom mlade ljude, na kojima treba da počiva Sokolstvo.

Prosvetar brat Obradović, govorio je o cilju i zadatku čete na prosvetnom i kulturnom polju.

Potstarešina brat dr. St. Nikolić, sreski lekar, govorio je ne samo o osnivanju čete, već o značaju Sokolstva u našim krajevima, kao i o radu čete na higijenskom polju.

Načelnik brat Telban, govorio je čisto o tehničkom radu i disciplini u četi.

Poljopr. referent brat Artuhov, govorio je opširno o značaju poljoprivrede u četi.

Na posletku je govorio brat Bujić, sreski načelnik, kao član uprave i pretstavnik vlasti, zahvalio se bratski prisutnima, obećao potporu i počeo uspešan i srećan rad čete.

Svi govori su saslušani s najvećom pažnjom, kao i ushićenjem.

Potom se prešlo na upis članova, kojih se upisalo preko 80.

Skupština je zatim izabrala sledeću upravu čete: za starešinu br. Stojana Damjanovića, zamjor. iz Blaca; za zam. starešine br. Spiridona Filipovića, trgovca; za tajnika br. Andona Danilovića, zemljor.; za blagajnika br. Stojke Serafimovića, opć. blagajnika; za prosvetara br. Antuna Šejbala, učitelja u Blacu; za načelnika br. Andriju Kadovića, učitelja iz Lipca; za revizore braću: Radmila Markovića, opć. delovodu i Abdula Naila, zemljoradnika iz Blaca; za članove uprave braću: Serafinu Anđelovića, Jovana Dimovića i Ramadana Mustafovića, zemljor. iz Blaca.

Posle izbora uprave starešina društva objavio je da je narodni poslanik za srez kočanski g. Mita Dimitrijević izjavio želju preko njega da četi blatačkoj daruje zastavu kojoj će kumovati lično on. Skupština je toplo pozdravila i primila sa zahvalnošću ponudu.

Starešina čete brat Damjanović, potom se je zahvalio izboru i dao bratsko obećanje za uspešan rad u četi.

Ova četa je osnovana na 6 mesečnih pokusni rok, ali u svakom pogledu četa obećava dobar i siguran rad, jer su na čelu čete vrlo ugledni autoritetni mladi ljudi. Općina je četi obezbedila za sada u svom budžetu izvesnu svotu, a uprava škole prostorije za održavanje časova.

Župa Split

NATECANJE MAKARSKOG OKRUŽJA

Natecanje makarskog okružja održala su se dne 9 X o. g. u Makarskoj. Pristupilo je jedino Sokolsko društvo Makarska sa 5 članova (na spravama i laka atletika), 4 članice (laka atletika), 5 ženski naraštaj (laka atletika), dočim su ostala društva toga okružja i to: Baškovada, Igrane, Podgora, Gradac i Sućuraj nisu odazvala, što znači, da nisu radila ništa na izvršenju ovo-

godišnjeg programa, koje ga je odredilo načelnništvo župe. Ovakova društva, koja nisu niti ovaj minimalan program izvršila, nisu shvatila značenje sokolske organizacije i protiv njih će se najstrože postupati.

Natecanjima je, u ime uprave župe prisustvovao načelnik župe br. Fran Lotski, koji je iste vodio uz pomoć braće Novaka Marina i Zakarije Klarića.

Sama natecanja obavila su se u redu i za početi je, da okružje poduzme sve mere, da se klonuli duh i smisao za natecanje podigne na korist cele naše sokolske organizacije na ispravnu i dostojnu visinu. Istoga dana bila je sazvana sednica zbora društvenih načelnika okružja, kojoj je sudelovalo Sokolsko društvo Igrane i Makarska. Načelnik župe brat Fran Lotski objasnio je veliko značenje sokolskih natecanja, koja oplemenjuju i podižu borbenost pa je zato za najtežu osudu malo zanimanje za ta natecanja. Zamenik načelnika Sokolskog društva Igrane br. Macan Pera obrazlaže na to, da su teške financijske prilike krive, što je smalaksala volja kod članova, jer da je borba za opstanak i život apsorbirala svu njihovu snagu.

Dana su zatim objašnjenja obzirima na vođenje i šiljanje redovnih mesečnih izveštaja o tehničkom i prosvetnom radu. Ujedno je brat načelnik upozorio bratska društva, da redovito podmiruju svoje poreze župi i Savezu, jer će uprava župe moći da vrši prema društvima svoje obaveze samo u tom slučaju, ako bi i bratska društva vršila svoje obaveze prema župi, jer istoj to unapred ne će biti moguće, ako se obaveze prema župi ne uredi.

Istoga dana priredilo je Sokolsko društvo Makarska svoju akademiju na kojoj su nastupila muška deca s vežbama sa zastavicama, a ženska deca s prostim vežbama br. Lotskog. Izvedba dobra i skladna, a naročito ženska deca. Zatim je diletantska sekcija društva izvela šalu od Pecije Petrovića »Čvor« s puno smisla i shvaćanja. Moralni pa i materijalni uspeh bio je dobar. F. L.

SOKOLSKA ČETA OMIŠ-KUTLESA

Mesna Sokolska četa priredila je oprošnu večeru u počast sestre načelnice Danice Nola, učiteljice, koja je premeštena u Labin.

Sestra načelnica Nola radila je neumorno dve i pol godine u našoj četi, ne žaleći ni truda ni energije samo da što više ojača i podigne naš pomladak i članstvo. Njen rad nije bio neplodan.

Njezinim nastojanjem naša četa priredila je akademije i pozorišne komade; izvodila ritmičke vežbe i kola po narodnim motivima i t. d. Prigodom državnih i sokolskih praznika održavala je govor šireći nacionalnu svest među seljaštvom. Učinila je mnogo dobra našem selu, a osobito roditeljima dece, koji žale što nas je ostavila. To se je najbolje opazilo u sokolskoj dvorani pri oproštaju.

U ime Sokolske čete oprostio se je i zahvalio brat načelnik Vid Minica istaknuvši njen plodonosni rad i sve što je učinila našoj četi. Sestra Adela zahvalila je u svom lepom govoru prisutnima, a osobito članicama čete.

Našoj dobroj Danici želimo svako dobro u njenom novom mestu, a novoj učiteljici dobrodošlicu i da bude ništa više već naslednica Nole u svemu za dobro naše omladine.

Kupujte zastave kod
I. Neškudla, Ljubljana

Zupa Varaždin

PRVI ŽUPSKI PROSVETNI TEČAJ

Prvi župski prosvetni tečaj održan je 8, 9 i 10 septembra ov. g. u Varaždinu. Na tečaj došlo je 29 od 35 prijavljenih prosvetara ili njihovih zamenika, od kojih je 1 trgovac, a ostali su učitelji. Dnevno se je predavalo sedam

Trodnevni sokolski tečaj za učitelje održan u Bitolju od 4-7 X 1932

sati, a po jedan sat se je i vežbalo pod vodstvom župskog načelnika, brata Zvonka Suligoja. Održana su sledeća predavanja: brat dr. Milčetić Z.: Povest Sokolstva, Sokolski prosvetni rad, Prosvetna statistika i administracija; M. Belčić: Sokolska misao, Putevi i ciljevi; IX svesokolski slet u Pragu; N. Bosanac: Sokolski odgoj naraštaja i dece i Opći prosvetni rad u Sokolstvu; V. Deduš: Filmovi, diapositivi i radio; L. Zins: Sokolska organizacija; J. Kovčević: Saradnja prosvetara sa prednjacima; B. Turzan: Sokolski prosvetni rad na selu; T. Špoljar: Pozorište lutaka; Z. Suligoj: Značenje telovežbe; dr. I. Hercezi: Upliv telovežbe na čovečje telo; J. Zgorelec: Nauka o govorništvu; S. Šprem: Diletantska pozorišta i dr. M. Posmodi: Važnost higijene za čovečji organizam i Socijalne bolesti našega kraja. Dva sata jednoga popodneva upotrebljena su za razgledavanje varaždinskog muzeja i lepo uređenog groblja. Jedne večeri prikazan je film »Taborenje Sokolske župe Maribor na Bohinju«, a druga četiri filma o skijanju i raznim sportovima. Prevežbe održani su nagovori. Disciplinarni tečaj bio je dobra te je u svemu vladao pravi sokolski duh. Tečaj su polazila sledeća braća i sestre od društava: M. Ribarić (Čakovec), M. Bosanac (Dekanovec), S. Simončić (D. Dubrava), J. Milaković (D. Kraljevac), M. Keretić (G. Mihaljevac), I. Torić (M. Subotica), Lj. Težak (Maruševac), A. Orban (Mursko Središte), V. Herman (Prelog), F. Korelić (Rasinja) i T. Špoljar (Varaždin); od četa: J. Aman (Jalžabet), V. Čanžar (Kamenica), L. Valdec (Macinec), M. Deranja (Mačkovec), M. Valjak (Nedeliste), D. Smolčić (Podrute), A. Barta (Sivica), V. Hajdek (Strmec), J. Orešković (Turčiče), F. Rihtarić (V. Bukovec), A. Pelikan (Vratišinec), S. Harmina (Pustakovec), D. Sukić (Podturen), I. Jandrišić (Remetinec), S. Gluhak (Biškopce) i F. Flajšman (Podr. Svibovec). Naravno da je dobro bilo zastupano Medimurje, odakle je tečaj polazio 16 prosvetara. Dvojica braće nisu dovršili tečaj, jer im je uskraćen dopust. Prema uspehu tečaja očekuje se sa sigurnošću, da će se prosvetni rad u župi još većma razviti.

ZBOR PROSVETARA

Dana 11 septembra ov. g. održan je pod predsedanjem brata dra. Milčetića ovogodišnji zbor društvenih i četinih prosvetara, kojemu je prisustvovalo: 8 članova župskog prosveta, odbora, 13 društvenih i 17 četinih prosvetara. Zbor je brzojavno pozdravio predsednik SPO brat dr. V. Belajčić, kome je sa zbora odaslana brzojavna zahvala. Predsednik ZPO, brat dr. Milčetić, izneo je opširan i iscrpiv izveštaj o prosvetnom radu u našoj župi, napose o društvenim prosvetnim odborima i četinih prosvetarima, ističući kao najbolje jedinice u tom pogledu Čakovec, Mursko Središte, Varažd. Toplice i Novo Selo. Osvrnuo se je na mesečne izveštaje, raspacavanju knjiga i napose onih, koje su bile od važnosti za praški slet, održavši i nekoliko aktuelnih pre-

davanja o sokolskoj štampi, radiju i t. d. Zatim se razvila diskusija o programu rada ZPO, što ga je izneo brat Ribarić, a koji u glavnome predviđa: organizovanje prosvetnih okruženja i postavljanje prosvetnih nadzornika, župsko lutkarsko pozorište, trezvenjačka akcija i sokolsko taborovanje. Za društva i čete određen je ovaj rad: Održavanje prosvetnih škola za novo članstvo; organizovanje prosvetnih odbora, gde ih još nema; pretplata sokolskih glasila i nabavka sokolske literature te organizacija štednje za slet u Ljubljani. Program rada ZPO i jedinica usvojen je u celosti. Vrlo interesantan referat o Sokolstvu na selu održao je brat M. Keretić, nakon čega je donesena kritika župskog prosvetnog tečaja, u kojoj su uzeli učešća braća: Milaković, Herman, Ribarić, Hajdak i Koretić. Br. dr. Milčetić zaključio je ovaj uspešni zbor pozivom svoj braći i sestrama, da im ovaj zbor i prosvetni tečaj bude potstrekom za dalji sokolski prosvetni rad.

JAVNA VEŽBA U SVIBOVCU KRAJ VAR. TOPLICA

U nedelju, 25 septembra ov. g. održala je Sokolska četa Svibovec kraj Varaždinskih Toplica svoju javnu vežbu, na kojoj je nastupilo i matično društvo Var. Toplice. Raspored vežbe bio je ovaj: I) i II praška vežba: članovi čete (10); 2) muška deca čete: župske vežbe (12); ženska deca: župske vežbe uz pevanje (12); 4) muška deca: proste vežbe; 5) preča (vrsta društva Var. Toplice); 6) III i IV praška vežba: članovi čete (10); 7) karike (vrsta društva Var. Toplice). Vežbe su bile vrlo dobro izvedene, iako poset vežbe nije bio velik. Župu je zastupao brat Šifman, a matično društvo braća Kmetić i Halužan.

SOKOLSKO SLAVLJE U GARDINOVCU

2 oktobra priredila je Sokolska četa Gardinovec svoj prvi javni nastup, koji je bio prava manifestacija Sokolstva na selu. Vežbalište je bilo zaista sletišta, jer su Sokoli iz okoline doleteli u brojnim jatima da pozdrave svoje novo gnezdo-Gardinovec. Prva su stigla braća matičnog društva Čakovec, zatim društvo Mala Subotica, četa Turčiča, društvo Dekanovec i četa Podturen. Vežbalište je bilo popunjeno do zadnjega mesta. U pola četiri razvučene zvuci sokol. koračnice, našto stupale sva društva i čete na vežbalište. Br. Gudel pozdravio je prisutne u ime Sokol. župe Varaždin, Sokol. društva Čakovec i čete Gardinovec, te održavši kratki govor o Sokolstvu završio s pozdravom starešini Saveza Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru. Iza urnebesnog trokrotnog »Zdravo«, zasvirao je tamburaški zbor himnu pod ravnanjem br. Prodića.

Prva su nastupila: muška deca čete Gardinovec (18) s palicama, zatim ženska deca društva Dekanovec (12) s vencima, pa redom članovi društva Dekanovec (6) s puškama, ženska deca

Gardinovec (15) s trobojnim kolutima, muški naraštaj Podturen (7), proste vežbe, ženska deca M. Subotica (18), proste vežbe, muška deca Dekanovec (21), proste vežbe, članovi Čakovec (10) društvene praške vežbe, muška deca Mala Subotica (9), simbolične vežbe, članovi čete Gardinovec (14) praške čete vežbe, muška deca Mala Subotica (15), praške vežbe.

Kategorije je predvodio br. M. Iskra, načelnik društva Čakovec. Posle vežbe nastavljeno je narodno veselje. Vežbe su tehnički uspele. Prvi javni nastup čete Gardinovec digao je visoki steg Sokolstva na severnoj granici naše otadžbine i dao mnogo potstrek mladim braćama za daljnji sokol. rad. Materijalni je uspeh zadovoljio.

JAVNA VEŽBA U PODRAVSKOM SVIBOVCU

25 septembra priredila je ova četa svoj prvi javni nastup uz sudelovanje četa iz Sračinca i Petrijanca. Na ulazu u selo dočekane su bratske susedne čete, odakle su kroz celo selo pošle na vežbalište u Svibovec-Marofu, gde je sve prisutne pozdravio starešina domaće čete, brat Andro Trtinjak, kome je odgovorio načelnik čete Petrijanec, brat Retković. Nastup je održan s ovim rasporedom: muška deca čete Svibovec: vežbe s palicama (20); članovi čete Svibovec (16) I i II prašku vežbu; članovi čete Petrijanec (16) III i IV prašku vežbu; članovi čete Sračinac (12) I i II prašku vežbu; naraštaj čete Sračinac (7); igre dece čete Svibovec i odbojka između četa Svibovec i Petrijanec. Vežbe je pratio lep broj naroda s velikim interesom, odobravajući ovom prvom lepom uspehu mlade čete.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO BANATSKO ARANDELOVO

† Brat Milan Radin.

Sokolsko društvo Banatsko Aranđelovo zadesila je teška nesreća 26 septembra ove godine, jer je toga dana nemila smrt pokosila jedan život, koji je bio deo života ovog društva. Plemenita duša brata Milana Radina preselila se je u večnost, te je njegovom smrću ovo društvo izgubilo svog vlog člana i pravog Sokola.

Ostavši bez oca, koji mu je u svet-skom ratu poginuo, u ranim godinama primio je na svoja pleća teret života i teškom mukom izdržavajući čitavu porodicu, ali sve brige i napore nisu u njemu savladali čeličnu volju i on je do poslednjeg svog časa sve svoje slobodno vreme upotrebio na pravi sokolski rad.

Radio je svuda i tehnički i prosvetni; učestvovao je u svakoj akciji s istim požrtvovanjem, istom ljubavlju i istim uspesima.

Telo pokojnika sahranjeno je 27 septembra o. g. na ovdašnjem pravoslavnom groblju uz učešće skoro čitavog sela, koje je iskreno oplakivalo nenaknadivi gubitak.

S pokojnikom se je oprostio u ime vežbača brat Mileta Koledni, a u ime društva i čitavog članstva braća Jovan Popović i Bogdan Krivokapić.

Pomisao na brata Milana neka nam stalno bude potstrek za pravi sokolski rad. Mir pepelu njegovom i večna mu pomen!

Župa Zagreb

SOKOLSKA ČETA ST. PETROVO SELO

Sokolska četa St. Petrovo Selo priredila je 9 o. m. svoju treću javnu vežbu u općinskom dvorištu u St. Petrovom Selu. Sudelovali su Sokolske čete: Medari-Trnava i Mašić, te društva: Okučani i matično društvo Nova Gradiška s fanfarom.

Kada su se sakupili sva braća i sestre, u dugoj povorci kroz mesto priredili su manifestaciju Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu. Ova povorka s tri velike zastave na čelu, praćena sa sokolskom fanfarom i sokolskim tamburaškim zborom, učinila je lepu propagandu u ovom mestu, gde se još nailazi na neke poteškoće i nerazumevanje za Sokolstvo. Iza toga starešina čete St. Petrovo Selo brat Stjepan Kraljević pozdravio je lepim rečima braću i sestre, a zatim je izvedena javna vež-

ba s ovim rasporedom: 1) Proste vežbe: m. deca St. Petrovo Selo; 2) Vežbe sa zastavama: ž. deca St. Petrovo Selo; 3) Vežbe sa zastavama: m. deca St. Petrovo Selo; 4) Proste vežbe: ž. deca St. Petrovo Selo; 5) Vežbe s vencima: ž. deca St. Petrovo Selo; 6) Vežbe s palicama: m. deca St. Petrovo Selo; 7) Vežbe na preči: članovi Nova Gradiška; 8) Skupine: m. naraštaj Okučani; 9) Proste vežbe: članovi i članice St. Petrovo Selo; 10) Praške proste vežbe: članovi Nova Gradiška; 11) Praške proste vežbe: članovi četa: St. Petrovo Selo, Mašić i Medari-Trnava; 12) Kolo: članice St. Petrovo Selo; 13) Spomen vežbe Tirševe: članovi St. Petrovo Selo; 14) Vojničke vežbe: vojnici 43 p. puka iz Nove Gradiške.

Naročito su skladno izvedene vežbe dece St. Petrovo Selo s prvih šest točaka. Decu je izvežbao i predvodio agilni tajnik čete brat Boro Radovanović, koji je polajući mnogo važnosti na rad s decom izabrao najsigurniji put za jačanje sokolske ideje. Zajedničkom vežbom prisutnih četa manifestiralo se bratstvo naših sela, a vežbom vojnika čvrsta veza i zajednički rad Sokolstva i vojske. Može se reći, da je ova javna vežba moralno uspeła preko očekivanja, što će povoljno uticati na daljnji življ rad svih učesnika. Posle programa nastavljeno je s narodnom zabavom. — D. V.

Use ČESAR SI ŽELITE

iz strokovne literature

V POGLEDU NAJNOVEJŠIH ZNANSTVENIH PRIDOBITEV IN DOGNANJ

iz leposlovja, znanosti

in umetnosti vseh panog

DOMACEGA IN VSEGA INOZEMSKEGA KULTURNEGA SVETA

dobite

TAKOJ PO ZAHTEVU CENIKOV IN PROSPEKTOV IN PO NAROČILU

v Učiteljski knjigarni

TELEFON 33-97 Ljubljana TELEFON 33-97

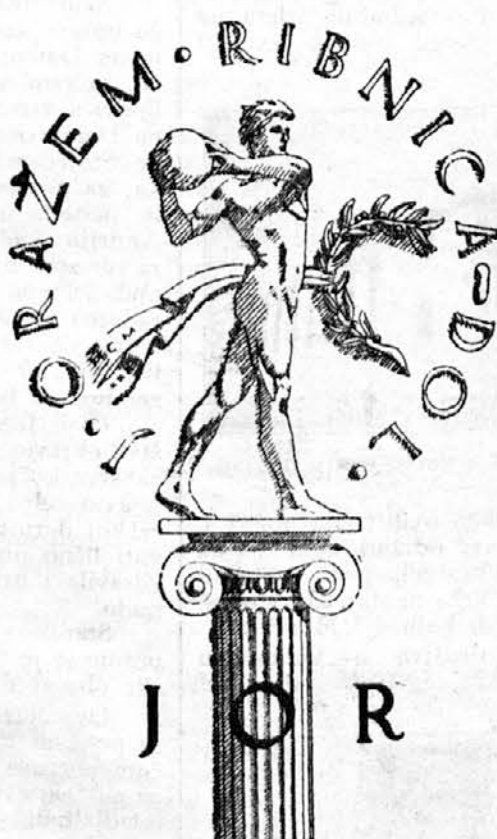
Frančiškanska ulica 6

Tko oglašuje,
taj napreduje!

KLISJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvodišnja
najboljše
KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA-BALMATINGAJS

ŠIRITE SOKOLSKU
!! ŠTAMPU: !!
„SOKOLSKI GLASNIK“
„SOKO“, „SOKOLIĆ“ i
„NAŠU RADOST“

Suhe
jedilne
gobe
kupuje
**SEVER
& KOMP.**
LJUBLJANA

Izrađujemo propisne medicinske lopte:

za članstvo:
iz najbolje kože Din 495—
iz impregniranog platna „ 415—
za članice i naraštaj:
iz najbolje kože Din 405—
iz impregniranog platna „ 330—

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica
treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.
II. „ Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. „ Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. „ Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. „ Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. „ Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. „ Jan Křen: Cilj sokolskih težanj.
VIII. „ E. Gangl: Tyrševo Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a „ Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)
IX. „ Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: **Praktički udžbenik češkog jezika.**

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: **SVESLOVENSKA MISAO**

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: **METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE**

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: **ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA**

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN
Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6
Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Naslov za brojeve: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban štev. 26-77
Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop vseh od-
delkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine
Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi
„Organizacija Saveza SK“. Zahtevajte cenike in prospekte. — Cene jako
zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.